

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ (ΑΤΕΙ) ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑΚΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΟΚΟΜΙΑΣ
(ΒΙΟ.ΘΕ.Κ.Α.)**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΑΝΑΛΥΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΣΤΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ (2004 – 2008)**

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Δρ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΘΕΟΔΩΡΑ ΑΜ: 2002046

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2013

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	1
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1Ο Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ	4
1.1. Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ	4
1.2. ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΣΤΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ.....	9
ΑΠΟ ΤΑ ΕΙΚΟΣΙ ΚΑΙ ΠΛΕΟΝ ΕΤΗ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ, ΕΧΟΥΝ ΠΡΟΚΥΨΕΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣ ΜΕΛΕΤΗ ΣΤΟΝ ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ. ΈΧΟΥΝ ΑΛΛΑΞΕΙ ΣΕ ΜΕΓΑΛΟ ΒΑΘΜΟ ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΑΠΟ ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΕΤΗ ΤΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ. ΕΠΙΣΗΣ ΕΧΕΙ ΑΛΛΑΞΕΙ ΡΙΖΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ. ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ 1990 ΥΠΗΡΧΑΝ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ 70 ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΕΝΩ ΤΟ 1991 Ο ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΕΦΘΑΣΕ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ ΡΕΚΟΡ ΤΩΝ 78. ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ 1997 ΔΙΕΘΝΗ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΑ ΘΕΤΟΥΝ ΟΡΟΥΣ ΣΤΗΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ. ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΥΙΟΘΕΤΗΘΗΚΑΝ ΔΙΝΟΥΝ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ Ο ΟΠΟΙΟΣ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΟ ΕΝΤΟΝΗΣ ΑΠΟΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗΣ. Η ΕΘΝΙΚΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΛΛΑΞΕ ΡΙΖΟΣΠΛΑΣΤΙΚΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΛΑΤΤΩΝΟΝΤΑΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΤΙΣ ΕΠΑΝΑΧΡΗΜΑΤΟΛΟΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΝΟΝΤΑΣ ΤΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ. (ΔΗΜΑΣ 2007).	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2Ο ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΣΤΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	12
2.1. ΤΟ ΔΙΕΘΝΙΣΤΙΚΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ	20
2.2 ΕΜΠΟΡΙΚΗ BANK - BULGARIA EAD	24
2.2.1 ΤΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....	24
2.2.2 ΌΡΑΜΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ	24
2.2.3 ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	25
2.3 ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ - PIRAEUS BANK BULGARIA AD.....	25
2.4 ALFA BANK ΣΤΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ.....	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	27
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	28
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ	28
ΠΙΝΑΚΑΣ 5. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ 2010 (000 ΛΕΒΑ*)	28
Πηγή: Εκθέσεις Βουλγάρικης Εθνικής Τράπεζας (Κεντρική Τράπεζα) / Ίδια επεξεργασία	29
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4Ο ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	32
4.1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	32
4.1.1. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	32
ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	33
4.1.2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ.....	36
ΠΙΝΑΚΑΣ 9: ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	37
4.1.3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	37
ΠΙΝΑΚΑΣ 10: ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	38
4.1.4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ.....	38
4.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΡΑΠΕΖΑΣ EUROBANK.....	39
4.2.1 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	39
4.2.2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ.....	43
ΠΙΝΑΚΑΣ 12: ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ EUROBANK	44
4.2.3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	44
4.2.4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	46
4.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ALPHA	47

4.3.1 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	47
ΠΙΝΑΚΑΣ 15: ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ALPHA.....	49
4.3.2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ.....	52
ΠΙΝΑΚΑΣ 16: ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ALPHA	52
4.3.3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ.....	52
4.3.4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ.....	54
4.5. ΣΥΓΚΡΙΣΗ	55
4.5.1. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	55
ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (ROE).....	55
ΓΡΑΦΗΜΑ 13.....	56
ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (ROA).....	57
ΓΡΑΦΗΜΑ 14.....	57
ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ / ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ.....	58
ΓΡΑΦΗΜΑ 15.....	59
ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ / ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ.....	60
ΓΡΑΦΗΜΑ 16.....	60
ΓΡΑΦΗΜΑ 17.....	62
ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΘΑΡΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ.....	62
ΓΡΑΦΗΜΑ 18.....	63
ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΕΣΟΔΩΝ.....	63
ΓΡΑΦΗΜΑ 19.....	64
ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	64
ΓΡΑΦΗΜΑ 20.....	65
4.6. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	65
ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ / ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ.....	65
ΓΡΑΦΗΜΑ 21.....	66
ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ / ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ.....	67
4.6.1. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ.....	67
ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ / ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	67
ΓΡΑΦΗΜΑ 23.....	68
ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ / ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ.....	68
ΓΡΑΦΗΜΑ 24.....	69
ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ / ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ.....	69
ΓΡΑΦΗΜΑ 25.....	70
4.6.2. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	70
ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ / ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	70
ΓΡΑΦΗΜΑ 26.....	71
ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ / ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	71
ΓΡΑΦΗΜΑ 27.....	72
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	73
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	74
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ	77

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι Ελληνικές τράπεζες που έπαιξαν πρωταγωνιστικό ρόλο στις εξαγορές και συγχωνεύσεις στην περιοχή της Βουλγαρίας είναι η Eurobank και η Τράπεζα Πειραιώς οι οποίες εξαγόρασαν την τράπεζες DZI Bank και την Eurobank (Βουλγαρική) αντίστοιχα η κάθε μία.

Οι ελληνικές τράπεζες που αναλύονται στη συγκεκριμένη εργασία είναι η Εθνική Τράπεζα, η Alpha Bank, η Eurobank, η Εμπορική Τράπεζα και η Τράπεζα Πειραιώς. Οι παραπάνω πέντε τράπεζες ουσιαστικά αποτελούν την ελληνική παρουσία του ελληνικού τραπεζικού συστήματος στη Βουλγαρία.

Ο Όμιλος της Εθνικής Τράπεζας δραστηριοποιείται στη Βουλγαρία μέσω της θυγατρικής Τράπεζας United Bulgarian Bank AD. Η United Bulgarian Bank AD συγκαταλέγεται ανάμεσα στις τρεις μεγαλύτερες τράπεζες της Βουλγαρίας, με μερίδιο αγοράς 12% στο σύνολο των χορηγήσεων και 16% στις καταθέσεις. Η Alpha Bank κατέχει 12% στο σύνολο των χορηγήσεων και 16% στις καταθέσεις.

Η Eurobank μέσω της εξαγόρασης του 98,7% της Bulgarian Postbank, κατέχει 12% στο σύνολο των χορηγήσεων και 16% στις καταθέσεις. Η Εμπορική Τράπεζα, μέσω της θυγατρικής της Emrogiki Bank Bulgaria EAD κατέχει 12% στο σύνολο των χορηγήσεων και 16% στις καταθέσεις. Η Τράπεζα Πειραιώς μετά την εξαγόραση το 2005 της Eurobank (εμπορική τράπεζα της Βουλγαρίας) διαθέτει παρουσία στο σύνολο της Βουλγαρίας. Έτσι κατέχει 12% στο σύνολο των χορηγήσεων και 16% στις καταθέσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

1.1. Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ

Η πτώση του κομμουνιστικού καθεστώτος βρήκε την Βουλγαρία σε δύσκολη θέση από άλλες ανατολικές χώρες. Η οικονομία της ήταν προσανατολισμένη σχεδόν αποκλειστικά προς το εμπόριο με άλλες χώρες του Συμφώνου της Βαρσοβίας, όπου πήγαινε το 85% των βουλγαρικών εξαγωγών και από όπου προερχόταν το 75% των βουλγαρικών εισαγωγών. Στα πλαίσια καταμερισμού της παραγωγής μέσα στο Σύμφωνο της Βαρσοβίας, η Βουλγαρία ήταν κατ' εξοχήν ειδικευμένη σε ηλεκτρονικά ανταλλακτικά, χημικά, καθώς και μηχανικά εργαλεία, κλάδοι που δεν αντέχουν στον δυτικό ανταγωνισμό μετά το άνοιγμα των ανατολικών οικονομιών.

Βασική προτεραιότητα είχε δοθεί στην βιομηχανία κατά την κομμουνιστική περίοδο, με έμφαση στους κλάδους εξαγωγών προς άλλες ανατολικές χώρες. Η αγροτική οικονομία παραλύθηκε, με αποτέλεσμα το 1989 να συμβάλλει μόλις 11,2% στο ΑΕΠ. Η άμεση οικονομική εξάρτηση από βιομηχανικές εξαγωγές προς ανατολικές χώρες ήταν τόσο μεγάλη ώστε η πτώση του κλειστού κομμουνιστικού συστήματος εξωτερικού εμπορίου στην ανατολική Ευρώπη επέφερε ισχυρά πλήγματα στη βουλγαρική οικονομία. Το μέγεθος της οικονομικής καταστροφής φαίνεται από το γεγονός, ότι στο πρώτο εξάμηνο του 1991 οι βουλγαρικές εξαγωγές έπεσαν κατά 63%. (ΔΙΠΕΚ: 1999)

Η ανάγκη για μεταρρύθμιση της βουλγαρικής οικονομίας ήταν μεγαλύτερη από ότι στις περισσότερες άλλες χώρες της ανατολικής Ευρώπης (με την πιθανή εξαίρεση της Ρουμανίας). Μετά το 1947 η Βουλγαρία υιοθέτησε πλήρως το σοβιετικό μοντέλο: α) κρατική ιδιοκτησία και κεντρικός σχεδιασμός στην βιομηχανία, β) κολλεκτιβοποίηση και κεντρική διεύθυνση στην αγροτική οικονομία, γ) εθνικοποίηση όλων πλην των πιο μικρών μονάδων στις υπηρεσίες, και δ) κομματική καθοδήγηση των οικονομικών

υποθέσεων. Η Βουλγαρία είχε πιο κεντρικά σχεδιασμένη κρατική οικονομία, και πιο μικρή παράδοση ιδιωτικού τομέα, από τις άλλες ανατολικές χώρες. Επιπλέον ξεκίνησε τις φιλελεύθερες μεταρρυθμίσεις της πιο αργά από ότι η Ουγγαρία, η Πολωνία και η Τσεχοσλοβακία.

Η νέα κυβέρνηση Δημητρώφ, που πήρε την εξουσία από τους πρώην κομμουνιστές στις εκλογές του Οκτωβρίου 1991, αντιμετώπισε μια οικονομική κατάσταση κατάρρευσης. Ο πληθωρισμός έφτασε τα 500% (1991), οι εξαγωγές έπεσαν το 1991 κατά δύο τρίτα σε σχέση με το 1990, και η νέα κυβέρνηση κληρονόμησε ένα μεγάλο εξωτερικό χρέος (\$ 12,3 δισ. στο τέλος του 1991). Η νέα κυβέρνηση είχε να αντιμετωπίσει μια υπέρογκη βιομηχανία χωρίς διεθνή ανταγωνιστικότητα, που πλήρωνε μισθούς και καταναλώνε ενέργεια και υλικά πέρα από τις σοβαρά μειωμένες βουλγαρικές εξαγωγικές δυνατότητες. Στις αρχές του 1991 η Βουλγαρία υπέγραψε το πρώτο πρόγραμμα με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, το οποίο είχε ως στόχο την βελτίωση της οικονομικής κατάστασης, τη σταθεροποίηση του εθνικού νομίσματος και την ενθάρρυνση της ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα. (ΣΕΒΕ: 1992)

Κατά το χρονικό διάστημα 1991-1996 οι οικονομικές μεταρρυθμίσεις δεν είχαν το αποτέλεσμα που αναμενόταν. Τα προβλήματα στον έλεγχο των τιμών και στον κρατικό έλεγχο επί των παραγωγικών πόρων, καθώς επίσης και η αποσύνθεση του κρατικού μηχανισμού, υπονόμισαν την προσπάθεια για μεταρρυθμίσεις. Την ίδια περίοδο, το εμπάργκο στην πρώην Γιουγκοσλαβία και τα χρέη χωρών του Τρίτου Κόσμου προς την Βουλγαρία ύψους 2,5 εκατ. δολ. ΗΠΑ επιδείνωσαν την κατάσταση της βουλγαρικής οικονομίας. Αποτέλεσμα αυτής της αργής και γεμάτης προβλήματα οικονομικής μεταρρύθμισης, υπήρξε ο υψηλός πληθωρισμός και οι συνεχείς υποτιμήσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Το πραγματικό εισόδημα των Βουλγάρων μειώθηκε κατά 66% την περίοδο 1991-1996, ενώ χαρακτηριστική ήταν και η συνεχής επιδείνωση της ισοτιμίας του λεβ σε σχέση με το δολάριο.

Η οικονομική κατάσταση βελτιώθηκε στα τέλη του 1997, μετά από την εφαρμογή του προγράμματος σταθεροποίησης που συμφωνήθηκε με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και την Παγκόσμια Τράπεζα. Το πρόγραμμα αυτό εισήγαγε νέα μέτρα μεταρρυθμίσεων, τα οποία είχαν ως κύριους στόχους:

- Την απόλυτη και άμεση απελευθέρωση των τιμών.
- Την επιτάχυνση της διαδικασίας ιδιωτικοποιήσεων.
- Την εκκαθάριση των ζημιογόνων κρατικών εταιριών.
- Τη δημιουργία ελλείμματος προϋπολογισμού ύψους 6% του ΑΕΠ στο τέλος του 1997.
- Την επίσπευση των διαδικασιών πτώχευσης για ζημιογόνους τραπεζικούς οργανισμούς και των ιδιωτικοποιήσεων των κρατικών τραπεζών.

Το 1998 η χώρα εισήλθε σε μία φάση σταθεροποίησης που θα μπορούσε, ίσως να χαρακτηριστεί ως μία φάση «ανάρρωσης» από τις προηγούμενες δύσκολες χρονιές. Το 1998 χαρακτηρίστηκε, επίσης, από διάφορα γεγονότα που προμήνυαν μια καλύτερη πορεία το 1999 και 2000. Μεταξύ αυτών αξίζει να σημειωθεί η τριετής συμφωνία με το ΔΝΤ, η αναβάθμιση της χώρας από τους Standards & Poors σε B+ και τέλος η είσοδος στη Ζώνη Ελευθέρου Εμπορίου Κεντρικής Ευρώπης (CEFTA).

Θα πρέπει να αναφερθεί ότι το μεγάλο πρόβλημα της Βουλγάρικης Οικονομίας είναι το μη αποτελεσματικό χρηματοοικονομικό σύστημα, καθώς επίσης και η αδυναμία της κεφαλαιαγοράς της χώρας να αναπτυχθεί. Σύμφωνα με στοιχεία του Εθνικού Στατιστικού Ινστιτούτου, η συμμετοχή της παραοικονομίας στο ΑΕΠ αυξήθηκε από 18% σε 22% το 1998. Ωστόσο, εκτιμήσεις κρατικών εμπειρογνώμων παρουσίασαν το ποσοστό αρκετά πιο υψηλό (30%-40%).

Το 1999 η κρίση στο Κόσοβο έπληξε την οικονομία της Βουλγαρίας και ιδιαίτερα τις εξαγωγές και τις μεταφορές της χώρας. Το οδικό δίκτυο που οδηγεί στη κεντρική και δυτική Ευρώπη διαπερνά τη Γιουγκοσλαβία, με αποτέλεσμα πολλές από τις μεταφορικές επιχειρήσεις να έχουν σημαντικές απώλειες, καθώς αναγκάστηκαν να επιλέξουν τους δρόμους μέσω Ρουμανίας, με αποτέλεσμα να αυξηθεί το μεταφορικό κόστος. (ΔΙΠΕΚ: 1999)

Από το 2000 μέχρι και το 2004 υπήρξε μια θετική ανάπτυξη της βουλγαρικής οικονομίας. Σε ορισμένους κλάδους καταγράφηκε θετική δυναμική, όπως στον τουρισμό, την υψηλή τεχνολογία και τις τηλεπικοινωνίες,

τον τραπεζικό τομέα και την κεφαλαιαγορά. Επίσης θετικά αποτιμάται από τους ειδικούς αναλυτές και η εφαρμοσθείσα πολιτική σε ορισμένους τομείς όπως η απασχόληση, η ανεργία και η περιβαλλοντική πολιτική. Τα εξαιρετικά υψηλά επίπεδα ξένων άμεσων επενδύσεων (τα οποία φαίνεται ότι φθάνουν σε μεγέθη ρεκόρ) και οι επιχειρηματικές προσδοκίες οι οποίες επιβεβαιώνονται εκτός από τις ειδικές έρευνες αγοράς και από την δυναμική του δείκτη επιχειρηματικού κλίματος Estat, επιβεβαιώνουν την υψηλή προσελκυστικότητα και δυναμική της βουλγαρικής οικονομίας.

Η θετική αυτή αποτίμηση εξισορροπείται ωστόσο από την πορεία ορισμένων μακροοικονομικών δεικτών και την εφαρμοσθείσα πολιτική σε ορισμένους τομείς, όπως η πολιτική για τις επιχειρήσεις, τα δημόσια οικονομικά, τα εισοδήματα των ιδιωτών, η συρρίκνωση του συστήματος υγείας.

Ειδικότερα σύμφωνα με εκτιμήσεις του Center for Economic Development η οικονομική ανάπτυξη των πρώτων 9 μηνών του 2004 (5,7%) επέτρεψε την πρόβλεψη ότι η συνολική ανάπτυξη για το έτος θα ανερχόταν στο 5,5%. Ωστόσο η δυναμική που καταγράφεται για την βραχυχρόνια εξέλιξη ορισμένων κλαδικών δεικτών επέβαλε πρόβλεψη για ασθενέστερη ανάπτυξη το 2005.

Η γενική οικονομική μεγέθυνση του τρίτου τριμήνου του 2004 σε όρους προσφοράς ήταν αποτέλεσμα της καθυστερημένης μεγέθυνσης στην βιομηχανία. Αντίθετα με την βιομηχανία η οποία δεν αντέδρασε γρήγορα, οι υπηρεσίες αναπτύχθηκαν άμεσα και συνέτειναν στην θετική εξέλιξη αύξησης του ΑΕΠ. Από την πλευρά της ζήτησης παρατηρήθηκε συγκρατημένη ανταπόκριση των νοικοκυριών για κατανάλωση ενώ ο αυξημένος δανεισμός τους δικαιολογείται μόνο από την ανακατανομή της δαπάνης των υπέρ των επενδύσεων (κυρίως στα ακίνητα) και όχι υπέρ της κατανάλωσης.

Η δυναμική ανάπτυξη του 9μήνου του 2004 οδήγησε σε μείωση του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών εν αντιθέσει με την αύξηση του εμπορικού ελλείμματος. Οι επιπτώσεις από την διεθνή οικονομική συγκυρία φάνηκε να αποβαίνουν υπέρ της βουλγαρικής οικονομίας. Οι αρνητικές επιπτώσεις από την τιμή του πετρελαίου αντισταθμίστηκε από το

εξασθενημένο δολάριο ενώ η ευνοϊκή πορεία των διεθνών αγορών πρώτων υλών (και ειδικότερα των μετάλλων) επέτρεψε στην βουλγαρική βιομηχανία να αναπτυχθεί. Η διεύρυνση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου μπορεί να αποδοθεί μάλλον στις αυξημένες επενδύσεις και στην αυξημένη εσωτερική ζήτηση, η οποία οφείλεται στο υψηλότερο διαθέσιμο εισόδημα, την μικρότερη ανεργία και τον ευκολότερο τραπεζικό δανεισμό.

Η μέση αξία του δείκτη επιχειρηματικού κλίματος Estat το 2004 ήταν υψηλότερη των δύο προηγούμενων ετών. Στα δημόσια οικονομικά καταγράφηκε μία τάση ορθής εφαρμογής του ενοποιημένου δημοσιονομικού προγράμματος, με πλεόνασμα που έφθανε τα 1.380 εκατ. λέβα στο τέλος του έτους, δηλ. ποσοστό 3,3% του ΑΕΠ. Σχεδόν το σύνολο του πλεονάσματος δαπανήθηκε, εκ των οποίων τα 263 εκατ. αποδόθηκαν σε νοσοκομεία, οδοποιία και σχολεία και 315 εκατ. σε μικρά έργα υποδομής. Το υπόλοιπο του πλεονάσματος προστέθηκε στο δημοσιονομικό απόθεμα. Το μεγάλο πλεόνασμα οφείλεται κυρίως στην βελτιωμένη φοροεισπρακτική πολιτική και ειδικότερα στην είσπραξη του ΦΠΑ, των ειδικών φόρων και των δασμών. Επίσης η οικονομική ανάπτυξη που καταγράφηκε οδήγησε σε αύξηση των εσόδων. (Πρεσβεία της Ελλάδος στη Σόφια: 2005)

1.2. ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΣΤΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Από τα είκοσι και πλέον έτη που έχουν μεσολαβήσει από την αλλαγή του κοινωνικοοικονομικού συστήματος στη Βουλγαρία, έχουν προκύψει σημαντικά στοιχεία προς μελέτη στον ευρύτερο τομέα της οικονομίας. Έχουν αλλάξει σε μεγάλο βαθμό τα χαρακτηριστικά της βουλγάρικης οικονομίας από τα πρώτα έτη των αλλαγών. Επίσης έχει αλλάξει ριζικά και το χρηματοπιστωτικό σύστημα. Στο τέλος του 1990 υπήρχαν σε λειτουργία 70 εμπορικές τράπεζες ενώ το 1991 ο αριθμός των τραπεζών έφθασε τον αριθμό ρεκόρ των 78. Στις αρχές του 1997 διεθνή χρηματοπιστωτικά ινστιτούτα θέτουν όρους στην Βουλγάρικη κυβέρνηση για τη σταθεροποίηση της βουλγάρικης οικονομίας. Τα μέτρα που υιοθετήθηκαν δίνουν έμφαση στην αναδιάρθρωση του τραπεζικού τομέα ο οποίος βρίσκεται σε περίοδο έντονης αποσταθεροποίησης. Η Εθνική Βουλγάρικη Τράπεζα άλλαξε ριζοσπαστικά στρατηγική ελαττώνοντας σημαντικά τις επαναχρηματοδοτήσεις και βελτιώνοντας τα κίνητρα των εμπορικών τραπεζών. (Δήμας 2007).

Αυτή η διαδικασία των μεταρρυθμίσεων του τραπεζικού συστήματος, που είναι μέρος των αλλαγών σε όλο το φάσμα της οικονομίας, δημιούργησε τις προϋποθέσεις για επενδύσεις από ξένες τράπεζες στη Βουλγαρία. Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα αντιλαμβανόμενο τη δυναμική και τις προοπτικές της περιοχής τόσο των Βαλκανίων, όσο και της ΝΑ Ευρώπης, κατέχει σημαντική θέση στην ανάπτυξη του τραπεζικού τομέα σε αυτές τις περιοχές.

Το έτος 2007 ήταν ορόσημο για τη Βουλγαρία αφού στις αρχές τους αυτού έγινε μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη Βουλγαρία η Τραπεζική δραστηριότητα που προέρχονταν από την Ελλάδα και άλλες ξένες χώρες δεν παρουσίαζε μεγάλο ενδιαφέρον. Το συνολικό ποσό των τραπεζικών εξαγορών και συγχωνεύσεων στην Βουλγαρία από το έτος 2004 έως το έτος 2006 ήταν 265,97 εκατομμύρια δολάρια για τις Ελληνικές τράπεζες. Ποιο συγκεκριμένα οι ελληνικές τράπεζες αντιμετωπίζουν τα Βαλκάνια ως μια ενιαία οικονομική αγορά και επιδιώκουν με τις δραστηριότητές τους να βελτιώσουν τη συνολική κερδοφορία τους, καθώς σταδιακά η ελληνική τραπεζική αγορά, ιδιαίτερα ο τομέας της λιανικής τραπεζικής, έχει ξεπεράσει

πλέον τα επίπεδα ωρίμανσης, παρουσιάζοντας μια σειρά προβλήματα, σε συνδυασμό με την παρατεταμένη οικονομική κρίση. Η εξωστρέφεια αυτή του τραπεζικού συστήματος στην Ελλάδα δεν είναι μόνο μια απλή χρηματοδοτική επέκταση στα Βαλκάνια. Αλλά αποτελεί στην πράξη οργανωτικό εκσυγχρονισμό σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας του, για τη δυναμική συμμετοχή του σε χρηματοδοτικές δραστηριότητες τόσο της ελληνικής όσο και της ξένης επιχειρηματικότητας εκτός εθνικών συνόρων.

Συγκεκριμένα για τη Βουλγαρία, οι ελληνικές τράπεζες, τόσο μέσω αυτόνομης ανάπτυξης, αλλά και μέσω εξαγορών και συγχωνεύσεων, κατέχουν σημαντικό μερίδιο της αγοράς και σχεδιάζουν περαιτέρω σημαντική επέκταση τόσο στον τομέα του δικτύου καταστημάτων όσο και των τραπεζικών εργασιών.(Kyriazopoulos G., Petropoulos D., 2011)

Οι Ελληνικές τράπεζες που έπαιξαν πρωταγωνιστικό ρόλο στις εξαγορές και συγχωνεύσεις στην περιοχή της Βουλγαρίας είναι η Eurobank και η Τράπεζα Πειραιώς οι οποίες εξαγόρασαν την τράπεζες DZI Bank και την Eurobank (Βουλγαρική) αντίστοιχα η κάθε μία. Το τραπεζικό σύστημα στη Βουλγαρία έχει ήδη εισέλθει σε νέα φάση εξελίξεων, μέσω εγχώριων συγχωνεύσεων και εξαγορών, που θα επιφέρουν νέες σημαντικές ανακατατάξεις. Συγχωνεύσεις και συνεργασίες μεταξύ δύο ή και παραπάνω πιστωτικών ιδρυμάτων αναμένεται να δημιουργήσουν τράπεζες στρατηγικής σημασίας με ηγετική θέση στην αγορά. Η συγχώνευση της ιταλικής UniCredito με την γερμανική Hypo-Vereinsbank, (HVB) που ολοκληρώθηκε στις 15 Ιουνίου 2005, είχε σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία νέων ισορροπιών στην τραπεζική αγορά της Βουλγαρίας. Η UniCredito και η HVB ελέγχουν τρεις τράπεζες στη Βουλγαρία, την Bulbank (από πλευράς UniCredito) και τις HVB Biochim (πρώην Biochim Commercial Bank) και Hebrosbank (από πλευράς HVB). Η συγχώνευση μεταξύ των Bulbank, HVB Bank Biochim και HebrosBank θα δημιουργήσει ένα μεγάλο πιστωτικό ίδρυμα, το οποίο θα συγκεντρώνει μερίδια αγοράς ανέφικτα για τους ανταγωνιστές. Επιπλέον, το πρώτο εξάμηνο του 2006 η ένωση των καταστημάτων της Τράπεζας Πειραιώς και της θυγατρικής της Piraeus Eurobank AD είχε ως αποτέλεσμα την δημιουργία μεγαλύτερης τράπεζας που καταλαμβάνει την 8^η θέση στην κατάταξη, ξεπερνώντας τις Economic Investment Bank, SG- Express Bank και

DZI Bank που κατείχαν αντίστοιχα την 8^η, 9^η, και 10^η θέση το 2005. Κυρίαρχη θέση στην τραπεζική αγορά της Βουλγαρίας έχει ο όμιλος UniCredito με μερίδιο βάσει ενεργητικού 21,8% το 2005 και μερίδιο βάσει χορηγήσεων 21,9%. Ακολουθούσε η ουγγρική OPT Bank, μετά την εξαγορά της DSK Bank, με μερίδιο ενεργητικού 13,6% και μερίδιο χορηγήσεων 16,3%.⁵ Συνολικά, η χώρα με την μεγαλύτερη διείσδυση στην τραπεζική αγορά της Βουλγαρίας είναι η Ελλάδα, μετά την πρόσφατη εξαγορά της DZI Bank από την EFG Eurobank-Εργασίας. Τον Ιούνιο 2006 οι πέντε μεγάλοι ελληνικοί τραπεζικοί όμιλοι συγκέντρωναν το 23,6% των κεφαλαίων του τραπεζικού συστήματος και το 26,2% των χορηγήσεων σε πελάτες. (Κυριαζόπουλος Γ., Πετρόπουλος Δ., 2010).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΣΤΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Το ενδιαφέρον του Ελληνικού Τραπεζικού Κεφαλαίου για τις αγορές των Βαλκανικών χωρών Το ελληνικό κεφάλαιο συνέβαλλε σημαντικά στη μετατροπή των γεωγραφικών μας γειτόνων σε καπιταλιστικές οικονομίες μέσα από μια διαδικασία που εύλογα θα μπορούσαμε να χαρακτηρίσουμε «οικονομικό ιμπεριαλισμό». Σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις, περίπου 8.000 ελληνικές επιχειρήσεις λειτουργούν σήμερα σε χώρες των Βαλκανίων και πολλές από αυτές πραγματοποιούν εκεί σημαντικό ποσοστό του ετήσιου τζίρου τους. Ο τρόπος «εισβολής» του ελληνικού κεφαλαίου στις οικονομίες αυτές υπερβαίνει τους στόχους της ανάλυσής μας. Θα περιοριστούμε στον κλάδο των τραπεζών, όχι μόνο για λόγους συνοπτικότητας, αλλά και για τον επιπλέον λόγο ότι ο κλάδος των τραπεζών συνεχίζει να είναι κερδοφόρος και στη διάρκεια της κρίσης- γεγονός που από μόνο του βάζει πολιτικά ζητήματα- και κρίσιμος για την εξέλιξη της τόσο στη χώρα μας όσο και στις χώρες των Βαλκανίων που εξετάζουμε (Αλβανία, η Βουλγαρία, η Ρουμανία, η ΠΓΔΜ και η Σερβία). Οι βασικοί λόγοι που ερμηνεύουν το επενδυτικό ενδιαφέρον του ελληνικού τραπεζικού κεφαλαίου είναι συνοπτικά οι εξής:

α) Οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης των Βαλκανικών χωρών, σε όρους αύξησης του ΑΕΠ, σε συνδυασμό με τα ελλιπώς ανεπτυγμένα τραπεζικά τους συστήματα που βρίσκονταν ταυτόχρονα σε διαδικασία ταχείας ιδιωτικοποίησης. Την τελευταία δεκαετία, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ ήταν σταθερά υψηλότερος τόσο από τον αντίστοιχο της ΕΕ-27 όσο και από αυτό της Ευρωζώνης [η ετήσια ποσοστιαία αύξηση για της Βαλκανικές χώρες κυμάνθηκε από 5-10% ενώ ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος κυμάνθηκε μεταξύ 1-3%] (Πίνακας 1).

β) Οι ευκαιρίες για κερδοφορία που προέκυψαν από την αύξηση της ζήτησης των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων (πολλές από τις οποίες είναι ελληνικές).

γ) Η «ωριμότητα» της ελληνικής τραπεζικής αγοράς που συμπιέζει τα περιθώρια κέρδους.

Πίνακας 1: Ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ στις Βαλκανικές χώρες, την Ε.Ε-27 και την ευρωζώνη [1997-2009 (πρόβλεψη)]

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009(π)
Αλβανία	-10,9	8,6	13,2	6,5	7,1	4,2	5,8	5,7	5,7	5,5	6,2	6,9	1,2
Βουλγαρία	-5,6	4,0	2,3	5,4	4,1	4,5	5,0	6,6	6,2	6,3	6,2	6,0	-3,0
ΠΓΔΜ	1,4	3,4	4,3	4,5	-4,5	0,9	2,8	4,1	4,1	4,0	5,9	5,0	-1,3
Ρουμανία	-6,1	-4,8	-1,1	2,1	5,7	5,1	5,2	8,5	4,2	7,9	6,0	7,1	-4,0
Σερβία	10,1	1,9	-18,0	5,2	5,1	4,5	2,4	9,3	6,3	5,5	6,9	5,4	-3,0
ΕΕ-27	3,0	3,9	2,0	1,2	1,3	2,5	2,0	3,1	2,9	0,9	-4,0 (π)		
Ευρωζώνη	2,9	3,9	1,9	0,9	0,8	2,1	1,7	2,9	2,7	0,7	-4,0 (π)		

Πηγή: επεξεργασία στοιχείων EBRD [οικονομική στατιστική και προβλέψεις] και Eurostat

Πηγή: επεξεργασία στοιχείων EBRD [οικονομική στατιστική και προβλέψεις]

δ) Ο ανταγωνισμός με άλλες χώρες της δυτικής Ευρώπης, κυρίως την Αυστρία, τη Γαλλία, την Ιταλία και τη Γερμανία για την εξασφάλιση μεριδίων αγοράς.

ε) Το εργατικό κόστος στις χώρες υποδοχής (δύο με τρεις φορές χαμηλότερο από το αντίστοιχο της Ελλάδας).

στ) Η συνολικότερη γεω-στρατηγική πολιτική του ελληνικού κράτους και των υπόλοιπων ανεπτυγμένων χωρών της ΕΕ σε σχέση με τις χώρες των Βαλκανίων. Το ελληνικό κράτος προώθησε την εξάπλωση των τραπεζών στα πλαίσια της λεγόμενης «οικονομικής διπλωματίας» με σκοπό την εξυπηρέτηση των «εθνικών συμφερόντων»

ζ) Η γεωγραφική εγγύτητα και οι πολιτιστικοί και ιστορικοί δεσμοί της Ελλάδας με όλες τις Βαλκανικές χώρες. Η παρουσία της ελληνικής μειονότητας στην Αλβανία εξηγεί σε μεγάλο βαθμό τη σημαντική επέκταση των ελληνικών τραπεζών στη χώρα. Σ' αυτό το πλαίσιο, ιδιαίτερη σημασία έχει το Ελληνικό Σχέδιο για την Οικονομική Αναδιάρθρωση των Βαλκανίων (Hellenic Plan for the Economic Reconstruction of the Balkans (HiPERB)), που ανέλαβε η Ελλάδα ως μέλος τη ΕΕ με αυξημένο ενδιαφέρον για την περιοχή. Το Σχέδιο αφορά την Αλβανία, τη Βοσνία, τη Βουλγαρία, τη Μακεδονία, το Μαυροβούνιο, τη Ρουμανία και τη Σερβία. «Σκοπός του σχεδίου είναι η πολιτική, οικονομική και κοινωνική σταθερότητα στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, και τελικά ο εκσυγχρονισμός των υποδομών, η προώθηση των παραγωγικών επενδύσεων και η ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών...στις χώρες υποδοχής. Ένας άλλος, εξίσου σημαντικός στόχος του HiPERB είναι η στήριξη της ευρωπαϊκής προοπτικής των χωρών υποδοχής».

η) Τα φορολογικά και άλλα κίνητρα που δόθηκαν από τις χώρες υποδοχής.

Τα τελευταία 15 χρόνια οι ελληνικές τράπεζες εδραιώθηκαν σταθερά στα τραπεζικά συστήματα των Βαλκανικών χωρών. Όπως βλέπουμε στον Πίνακα 2, το 2007, οι επτά μεγαλύτερες ελληνικές τράπεζες είχαν ήδη δημιουργήσει ένα δίκτυο 20 θυγατρικών με περίπου 1.900 υποκαταστήματα και 23.500 υπαλλήλους (αν σε αυτούς τους υπολογισμούς συμπεριλάβουμε και την Τουρκία τα αντίστοιχα μεγέθη διαμορφώνονται σε 2.400 υποκαταστήματα και 40.000 υπαλλήλους) και με το στρατηγικό στόχο να αυξήσουν την προσφορά λιανικών τραπεζικών υπηρεσιών (κυρίως καταναλωτικά και στεγαστικά δάνεια και πιστωτικές κάρτες).

Πίνακας 2: Δίκτυο Ελληνικών τραπεζών στα Βαλκάνια
στοιχεία 31.12.2007

Τράπεζα	Χώρα	Θυγατρική	Υποκατάστημα	Προσωπικό
ΕΘΝΙΚΗ	1. Βουλγαρία	United Bulgarian Bank AD	245	2886
	2. Σερβία	Vojvodjanska Banka S.A.	204	2556
	3. Ρουμανία	Banka Romaneasca SA	125	1500
	4. ΠΓΔΜ	Stopanska Banka AD-Skopje	61	1136
ΣΥΝΟΛΟ			635	8078
EFG EUROBANK- ΕΡΓΑΣΙΑΣ	1. Ρουμανία	Banc Post S.A	239	3375
	2. Βουλγαρία	Eurobank EFG Bulgaria AD (Bulgarian Postbank AD)	272	2645
	3. Σερβία	EurobankEFG Stedionica AD Beograd	100	1310
ΣΥΝΟΛΟ			611	7330
ΕΜΠΟΡΙΚΗ	1. Αλβανία	Emporiki Bank Albania SA	18	158
	2. Βουλγαρία	Emporiki Bank Bulgaria EAD	22	184
	3. Ρουμανία	Emporiki Bank Romania SA	17	240
ΣΥΝΟΛΟ			57	582
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	1. Ρουμανία	Piraeus Bank Romania	110	1458
	2. Αλβανία	Tirana Bank	39	448
	3. Βουλγαρία	Piraeus Bank Bulgaria	76	962
	4. Σερβία	Piraeus Bank AD Beograd	45	532
ΣΥΝΟΛΟ			270	3400
MARFIN-ΕΓΝΑΤΙΑ	1. Ρουμανία	EGNATIA Bank (Romania)S.A	19	221
	2. ΠΓΔΜ	Alpha Bank AD SKOPJE	15	189
ALPHA BANK				

	2. Ρουμανία	Alpha Bank Romania	125	1757
	3. Σερβία	Alpha Bank Srbija AD	130	1450
ΣΥΝΟΛΟ			289	3617
ΑΤΕ	1. Ρουμανία	ΑΤΕ Bank Romania	16	261
ΣΥΝΟΛΟ			1897	23489

Πηγή: επεξεργασία στοιχείων Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών

Πίνακας 3: Μεριδίο αγοράς εγχώριων και ξένων τραπεζικών κεφαλαίων στις Βαλκανικές χώρες

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Αλβανία										
Εγχώριο Κεφάλαιο (%)	85,6	81,1	64,8	59,2	54,1	51,9	6,7	7,7	0,0	0,0
Ξένο Κεφάλαιο (%)	14,4	18,9	35,2	40,8	45,9	47,1	93,3	92,3	90,5	94,2
Βουλγαρία										
	56,4	50,5	19,8	19,9	14,1	2,5	2,3	1,7	1,8	2,1
	32,5	42,8	75,3	72,7	75,2	82,7	81,6	74,5	80,1	82,3
ΠΓΔΜ										
	1,4	2,5	1,1	1,3	2,0	1,8	1,9	1,6	1,6	1,4
	11,4	11,5	53,4	51,1	44,0	47,0	47,3	51,3	53,2	85,9
Ρουμανία										
	75,3	50,3	50,0	45,4	43,6	40,6	7,5	6,5	5,9	5,7
	15,1	43,6	46,7	51,4	52,9	54,8	58,5	59,2	87,9	87,3
Σερβία										
	90,0	89,0	90,9	68,0	35,6	34,1	23,4	23,9	14,9	15,8
	0,5	0,4	0,5	13,2	27,0	38,4	37,7	66,0	78,7	75,5

Πηγή: επεξεργασία στοιχείων EBRD [δείκτες μετάβασης]

Το 2005 το μερίδιο αγοράς των ελληνικών τραπεζών σε όρους χορήγησης δανείων ήταν 35.7% στην Αλβανία, 26.2% στη Βουλγαρία, 37 % στην ΠΓΔΜ, 13.6% στην Ρουμανία και 17% στη Σερβία , ενώ το σύνολο των δανείων που χορηγήθηκαν από ελληνικές τράπεζες σε πελάτες τους στις χώρες των Βαλκανίων ανήλθαν το 2008 σε € 47.1 δις.

Ωστόσο, οι ελληνικές τράπεζες δεν ήταν οι μόνες που ενδιαφέρθηκαν για τις αγορές των Βαλκανίων. Οι εκτεταμένες ιδιωτικοποιήσεις της τελευταίας δεκαετίας κατέληξαν στο να χαθεί σχεδόν απολύτως κάθε εγχώριος έλεγχος (κρατικός ή ιδιωτικός) της τραπεζικής αγοράς. Στον Πίνακα 3 βλέπουμε την εξέλιξη του μεριδίου αγοράς του Ξένου και του εγχώριου Κεφαλαίου στον κλάδο από το 1998. Το 2007, οι ξένες τράπεζες(κυρίως Αυστριακές, Ιταλικές, Γαλλικές, Γερμανικές και Ελληνικές) κατείχαν το 94.2 % του τραπεζικού τομέα της Αλβανίας, το 82.3% της Βουλγαρίας, το 85.9% της ΠΓΔΜ, το 78.7% του Μαυροβουνίου, το 87.3της Ρουμανίας και το 75.5% της Σερβίας.

Επιπτώσεις της κρίσης στις οικονομίες των Βαλκανικών χωρών - συνέπειες για την Ελλάδα

Αυτή ήταν σε γενικές γραμμές η κατάσταση των Βαλκανικών οικονομιών πριν την οικονομική κρίση. Υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης, ταχείες ιδιωτικοποιήσεις, εισβολή του ξένου κεφαλαίου σε νευραλγικούς τομείς των χωρών (ενέργεια, τηλεπικοινωνίες, κατασκευές, τράπεζες), ανάπτυξη που στηρίχθηκε στην εγχώρια κατανάλωση (η οποία χρηματοδοτήθηκε κατά κύριο λόγο από ξένο κεφάλαιο σε ξένο νόμισμα) και την εξωτερική ζήτηση. Για χρόνια οι συμβατικές αξιολογήσεις της πορείας της μετάβασης και της οικονομικής αποτελεσματικότητας των Βαλκανικών χωρών μιλούσαν για «πετυχημένα παραδείγματα» και «πορείες στη σωστή κατεύθυνση». Τι συνέβη ωστόσο με το ξέσπασμα της κρίσης οι συνέπειες της οποίας έχουν ήδη εκδηλωθεί σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό;

Τα μεταναστευτικά εμβάσματα είναι μια ακόμα πηγή συναλλάγματος για τις Βαλκανικές χώρες. Τα τελευταία χρόνια, τα εμβάσματα αυτά αποτελούσαν σημαντικό κομμάτι του ΑΕΠ που ωστόσο στις παρούσες συνθήκες, μετατρέπεται σε μια ακόμα εστία του προβλήματος της κρίσης. Ο λόγος είναι ότι ένα μεγάλο μέρος των οικονομικών αυτών μεταναστών εργάζεται σε τομείς που πλήττονται καίρια από την κρίση (αυτοκινητοβιομηχανίες, κατασκευές, οικιακές υπηρεσίες κλπ.). Επιπλέον,

πολλοί από αυτούς ενδέχεται να αναγκαστούν να επιστρέψουν πίσω στις χώρες τους πιέζοντας ταυτόχρονα την αγορά εργασίας.

Μια άλλη επίπτωση της κρίσης στις οικονομίες των Βαλκανίων είναι οι συναλλαγματικές πιέσεις. Ορισμένες χώρες βρίσκονται ήδη στο δίλημμα της υποτίμηση του νομίσματος έναντι του αποπληθωρισμού, φαίνεται όμως ότι η απόφαση δεν είναι τίποτα περισσότερο από το «μη-χείρον, βέλτιστον». Μια υποτίμηση του νομίσματος θα αυξήσει την δυσκολία των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων να εξυπηρετήσουν τα δάνεια που έχουν πάρει σε ευρώ ή ελβετικό φράγκο (με το επιχείρημα του χαμηλότερου επιτοκίου) καθώς και τις πιθανότητες μη-αποπληρωμής.

Οι εξαγωγές αναμένεται επίσης να μειωθούν λόγω της πτώσης της ζήτησης από την πλευρά των μεγάλων εμπορικών εταιρών των Βαλκανικών χωρών (χώρες ΕΕ)

Ωστόσο, οι συνέπειες της κρίσης για τις Βαλκανικές χώρες δεν είναι φαινόμενο τοπικά περιορισμένο. Το συγκριτικό πλεονέκτημα της Ελλάδας για την οικονομική της διεύθυνση στην περιοχή είναι πιθανό να μετατραπεί σε συγκριτικό μειονέκτημα:

Η πιθανή αναταραχή που περιγράφηκε πιο πάνω μπορεί εύκολα να μεταδοθεί στις εγχώριες αγορές των μητρικών εταιριών (μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα). Ο κίνδυνος μη-αποπληρωμής των δανείων που γενναιόδωρα παρείχαν οι ξένες τράπεζες στη διάρκεια της προηγούμενης δεκαετίας είναι υπαρκτός, πολλώ δε μάλλον σε περιπτώσεις νομισματικής υποτίμησης. Στην περίπτωση της Ελλάδας, η αξιολόγηση των συνεπειών αυτού του ενδεχομένου παραμένει εκτός δημοσιότητας, άρα και δημόσιας συζήτησης. Σύμφωνα με τεστ (τα λεγόμενα stress-tests) που έχουν πραγματοποιηθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος και το ΔΝΤ, παρότι οι ελληνικές τράπεζες παρουσιάζουν «υπερ-επέκταση» φαίνεται ότι η κατάσταση είναι διαχειρίσιμη.

Η προτροπή του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για διατήρηση της ρευστότητας εγχώρια –αν πραγματοποιηθεί- δεν επηρεάζει μόνο τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις των Βαλκανικών χωρών, αλλά και τις ελληνικές

επιχειρήσεις που λειτουργούν στην περιοχή. Επιπλέον, οι ελληνικές τράπεζες πρέπει να συνυπολογίσουν το ρίσκο απώλειας μεριδίων αγοράς και πελατειακής εμπιστοσύνης που- όπως σχολίασε ο Υπουργός Οικονομικών της Σερβίας- μπορεί να έχει σαν αποτέλεσμα την κατεύθυνση των καταθέσεων σε άλλες ξένες τράπεζες.

Είναι προφανές ότι τα ζητήματα αυτά δεν αφορούν μόνο την Ελλάδα. Οι Αυστριακές αρχές για παράδειγμα φαίνεται να συνειδητοποιούν τον κίνδυνο μιας κατάρρευσης στα Βαλκάνια με μεγαλύτερη ένταση (ίσως γιατί η Αυστρία κατέχει τα μεγαλύτερα μερίδια αγοράς στον τραπεζικό τομέα των Βαλκανικών χωρών). Η Αυστρία ήταν η χώρα που άσκησε τη μεγαλύτερη πίεση στην ΕΕ να επέμβει στην περιοχή με πακέτο διάσωσης-πρόταση που δεν έγινε δεκτή. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, τα ερωτήματα στα οποία πρέπει να απαντήσουν τόσο οι άρχουσες τάξεις των αναπτυσσόμενων χωρών της Δυτικής Ευρώπης και η ΕΕ συνολικά, όσο και οι διεθνείς οργανισμοί είναι: τι πρέπει να γίνει με τις Βαλκανικές χώρες προκειμένου να αντιμετωπίσουν την κρίση; Είναι δυνατή η μεμονωμένη αντίδραση κάθε χώρας δεδομένων των περιορισμών που θέτουν τα δημοσιονομικά και εξωτερικά ελλείμματα στην άσκηση οικονομικής πολιτικής; Σε αντίθετη περίπτωση, ποιος είναι ο ρόλος της ΕΕ όσον αφορά της στήριξή τους και ποια είναι η πραγματική έννοια της διεθνούς «αλληλεγγύης»; Αμέσως μετά το ξέσπασμα της χρηματοπιστωτικής κρίσης, το ΕΚΟΦΙΝ έσπευσε να διακηρύξει τον κοινό στόχο της διάσωσης των ευρωπαϊκών τραπεζών, ανακοινώνοντας ταυτόχρονα ότι κάθε κράτος μέλος θα είναι υπεύθυνο να σχεδιάσει και να εφαρμόσει τη δική του πολιτική (χωρίς δηλαδή την υποστήριξη της ΕΕ).

Σε περιόδους κρίσης δεν υπάρχει μία και μοναδική αλήθεια ούτε στα οικονομικά ούτε στην πολιτική.

Η «θατσερική» TINA (There Is No Alternative) δεν έχει καμία χρησιμότητα. Σήμερα, πολλοί από τους μύθους που συνέθεσαν το κυρίαρχο «παράδειγμα» βρίσκονται υπό κατάρρευση. Οι κυβερνήσεις των πλουσιότερων χωρών της ΕΕ λαμβάνουν μέτρα που καταστρατηγούν βασικούς κανόνες της και αποφάσεων των εκτελεστικών της οργάνων δίνοντας για παράδειγμα κρατικές επιχορηγήσεις σε εταιρίες ή

χρησιμοποιώντας μέτρα προστασίας των εθνικών τους οικονομιών από τον ανταγωνισμό. Ταυτόχρονα, αρνούμενη να βοηθήσει τα νέα κράτη-μέλη, πολύ δε περισσότερο απέναντι στα μελλοντικά κράτη-μέλη της , η ΕΕ αναγκάζει πολλά από αυτά να καταφύγουν στο ΔΝΤ ή άλλους Διεθνείς Οργανισμούς. Το ΔΝΤ, ο διαβόητος ρόλος του οποίου αμφισβητήθηκε πολλές φορές στο παρελθόν λόγω της καταστροφικής του επέμβασης στις κρίσεις της Ανατολικής Ασίας και της Λατινικής Αμερικής (για να αναφέρουμε μόνο δύο παραδείγματα), είναι ξανά παρόν στα Βαλκάνια. Μια συμφωνία παροχής δανείου €3 δις. έχει ήδη υπογραφεί με τη Σερβία με τον όρο ότι η χώρα θα περιορίσει σημαντικά τις δημόσιες δαπάνες της. Η Ρουμανία υπέγραψε παρόμοια συμφωνία με διάφορους οργανισμούς για δάνειο ύψους €25 δις (€12.95 δις από το ΔΝΤ, €5 δις από την ΕΕ και €1 δις από την Παγκόσμια Τράπεζα), ενώ η Βουλγαρία θεωρείται επίσης πιθανή υποψήφια για δάνειο, ιδιαίτερα μετά τις πρόσφατες εκλογές που έφεραν τους συντηρητικούς στην ηγεσία της χώρας. Η Αλβανία φαίνεται μέχρι στιγμής να βρίσκεται σε καλύτερη θέση λόγω των χαλαρών δεσμών της με την παγκόσμια οικονομία. Σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα της Αλβανίας, ο τραπεζικός τομέας έχει επαρκή κεφαλαιοποίηση και ρευστότητα. Παρόλα , η πτώση των τραπεζικών καταθέσεων από €5,7 δις το Φεβρουάριο του 2008 σε €4,9 δις το Φεβρουάριο του 2009, ανάγκασε τις αρχές να αυξήσουν το ύψος της ασφάλειας καταθέσεων από €5400 σε €25000.

2.1. ΤΟ ΔΙΕΘΝΙΣΤΙΚΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ

Η χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση έφερε στην επιφάνεια σημαντικά θέματα που συνδέονται με τις στρατηγικές προοπτικές της ευρωπαϊκής ριζοσπαστικής αριστεράς, τα οποία πρέπει, αργά ή γρήγορα, να αντιμετωπιστούν: το ρόλο της ΕΕ και των εθνικών κρατών, το ζήτημα του οικονομικού ιμπεριαλισμού, τις γεωπολιτικές διαστάσεις της κρίσης, το ρόλο των κομμάτων, των συνδικάτων και των κοινωνικών κινημάτων, το καταλληλότερο γεωγραφικό επίπεδο των σημερινών αγώνων των εργαζομένων και των πολιτών (εθνικό κράτος, Ευρώπη και άλλες περιφέρειες,

κόσμος), το ζήτημα της διεθνιστικής αλληλεγγύης, τη σημασία των αντιστάσεων και των προγραμματικών προτάσεων για την ελάφρυνση των επιπτώσεων της κρίσης κλπ. Προς το παρόν, ο στόχος μας είναι πολύ πιο περιορισμένος: χρησιμοποιώντας ως «μελέτη περίπτωσης» την παρουσία των ελληνικών τραπεζών στα Βαλκάνια, πριν και μετά την κρίση, θα προσπαθήσουμε να δείξουμε ότι η πραγματική διεθνιστική αλληλεγγύη, και πολύ περισσότερο η συνεργασία και ο συντονισμός των ευρωπαϊκών αριστερών πολιτικών και κοινωνικών πρωταγωνιστών, είναι ελάχιστα επαρκής. Κατά την άποψή μας, η κύρια αιτία γι' αυτό είναι η εξής: Τα κυρίαρχα συγκροτήματα εξουσίας και οι πολιτικοί τους εκπρόσωποι στις διάφορες χώρες δεν υπολογίζουν μόνο στη στήριξη των εθνικών κρατών-τα οποία δεν εξαφανίστηκαν με την «παγκοσμιοποίηση», αντίθετα προς τις προφητείες ορισμένων δεξιών (αλλά και αριστερών) διανοουμένων. Προσπαθούν, επίσης-και σε ορισμένες περιπτώσεις το κατορθώνουν-να συνεργαστούν μεταξύ τους υπό την αιγίδα υπερεθνικών οργανισμών και θεσμών, όπως η ΕΕ, το ΔΝΤ, η Παγκόσμια Τράπεζα και ο ΟΟΣΑ. Δυστυχώς, αυτό δεν συμβαίνει με τις υποτελείς τάξεις σε διάφορες χώρες, κυρίως εξ αιτίας των πολιτικών των περισσότερων αριστερών κομμάτων, συνδικάτων και κοινωνικών κινημάτων. Αντιλαμβανόμενοι τους ταξικούς (και άλλους) αγώνες αποκλειστικά ως εθνική υπόθεση, αυτοί οι φορείς έχουν στόχο πολιτικές και ταξικές συμμαχίες, καθώς και «αντι-ιμπεριαλιστικές αντιστάσεις» σε εθνικό μόνο επίπεδο.

Στην Ελλάδα, τα περισσότερα αριστερά κόμματα, τα συνδικάτα και τα κοινωνικά κινήματα θεωρούν ότι οι απαντήσεις στην κρίση δεν μπορούν παρά να είναι «εθνικές». Η ενδιαφέρουσα «ευρωπαϊκή» πρόταση κατάργησης του Συμφώνου Σταθερότητας, που υποβλήθηκε από τον ΣΥΡΙΖΑ κατά την διάρκεια των πρόσφατων ευρωπαϊκών εκλογών, αποτελεί εξαίρεση που επιβεβαιώνει τον γενικό κανόνα. Αναφερόμενοι ειδικότερα στον τραπεζικό τομέα, οι δράσεις (απεργίες, διαδηλώσεις, προγραμματικές προτάσεις) όλης ελληνικής αριστεράς στρέφονταν εναντίον των μέτρων της ελληνικής κυβέρνησης που αφορούσαν τις τράπεζες, αλλά και εναντίον των ίδιων των τραπεζών οι οποίες πραγματοποίησαν τεράστια κέρδη τα χρόνια που προηγήθηκαν της κρίσης. Απέρριψαν το προαναφερθέν πακέτο στήριξης, με

τον ισχυρισμό ότι για λόγους κοινωνικής δικαιοσύνης και οικονομικής αποτελεσματικότητας η κυβέρνηση θα έπρεπε να διοχετεύσει αυτά τα κεφάλαια στις μικρού και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις και να φροντίσει για την αύξηση των μισθών στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Επιπλέον, η αριστερά πρότεινε τη μερική ή πλήρη επανεθικοποίηση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος.

Ως προς τις διεθνείς δραστηριότητες, οι εκφράσεις αλληλεγγύης στους απεργούς ή απολυμένους εργαζόμενους των βαλκανικών επιχειρήσεων, που προσφέρονταν γενναιόδωρα επί χάρτου από τα συνδικάτα, οι διακηρύξεις του Ευρωπαϊκού Κόμματος της Αριστεράς, οι συναντήσεις και οι διακηρύξεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Φόρουμ και οι δράσεις μερικών μάλλον περιθωριακών αντιεθνικιστικών κοινωνικών κινημάτων και αναρχικών ομάδων δεν κατάφεραν να μεταβάλλουν τις ασκούμενες πολιτικές σε οποιοδήποτε επίπεδο.

Επιστρέφοντας στην προαναφερθείσα μελέτη περίπτωσης, αναφέρουμε ότι, μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1980, το ελληνικό τραπεζοϋπαλλικό συνδικαλιστικό κίνημα οργάνωσε πολύ μαχητικούς και αποτελεσματικούς αγώνες. Σύμφωνα με ορισμένες απόψεις, τούτο οφείλεται στον κορπορατισμό του κινήματος και στις στενές του σχέσεις με τα κόμματα της δεξιάς και της κεντροαριστεράς. Αυτός ο ισχυρισμός έχει στοιχεία αλήθειας, αν και ένας άλλος παράγοντας είναι ο παραδοσιακός ριζοσπαστισμός των Ελλήνων τραπεζοϋπαλλήλων. Δύο ενδεικτικά παραδείγματα αυτού του ριζοσπαστισμού ήταν η απεργία που οργάνωσαν κατά τη διάρκεια της γερμανικής κατοχής, καθώς ο επιτυχής αγώνας για τη διατήρηση των ασφαλιστικών ταμείων τους στην περίοδο της δικτατορίας των συνταγματαρχών.

Σε διεθνές επίπεδο, κατά τη διάρκεια των βαλκανικών πολέμων, η ΟΤΟΕ (Ομοσπονδία Τραπεζοϋπαλληλικών Οργανώσεων Ελλάδας) κατάφερε να φέρει γύρω από το ίδιο συνδικαλιστές από όλες τις χώρες που μετείχαν στη σύγκρουση (Σερβία, Μαυροβούνιο, Κροατία, Σλοβενία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Μακεδονία). Αυτή η θαρραλέα και αξιέπαινη κίνηση δεν μπορούσε να κρύψει, βέβαια, τη σαφή προτιμησιακή σχέση των ελληνικών

συνδικάτων με τα αντίστοιχα σερβικά, τα οποία έλαβαν διαφόρων ειδών ενισχύσεις. Μετά το τέλος των πολέμων, η ΟΤΟΕ και το Ινστιτούτο Εργασίας το οποίο ανήκει σ' αυτήν συνεργάστηκαν με βαλκανικά συνδικάτα μέσω προγραμμάτων της ΕΕ. Σε ορισμένες περιπτώσεις, αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη μεταφορά σοβαρής γνώσης και τεχνογνωσίας στα θέματα της προετοιμασίας συλλογικών διαπραγματεύσεων, τεχνικές διαπραγμάτευσης κλπ. Σε άλλες, η συνεργασία ήταν κυρίως μια άσκηση δημόσιων σχέσεων, καθώς και μια ευκαιρία για ορισμένους Έλληνες και βαλκάνιους συνδικαλιστές να κάνουν διακοπές και ψώνια.

Με την πάροδο του χρόνου, η συνεργασία και η αλληλεγγύη μεταξύ των Ελλήνων και των βαλκάνιων συνδικαλιστών άρχισε να εξασθενεί. Αναφέρουμε ως παράδειγμα αυτής της κατάστασης γεγονός που συνέβη πριν από την εκδήλωση της παρούσας κρίσης: Έλληνες συνδικαλιστές μετέχουν στα Ευρωπαϊκά Εργασιακά Συμβούλια (ΕΕΣ) αρκετών πολυεθνικών τραπεζών που έχουν θυγατρικές στην Ελλάδα. Όμως, το αντίθετο δεν ισχύει μέχρι σήμερα, παρά το γεγονός ότι ορισμένες ελληνικές επιχειρήσεις με θυγατρικές σε βαλκανικές χώρες εκπληρώνουν τις νομικές προϋποθέσεις εγκαθίδρυσης ΕΕΣ με μέλη (ή παρατηρητές) από τις θυγατρικές τους σε χώρες που είναι ή όχι μέλη της ΕΕ. Αυτό δεν οφειλόταν μόνο στην αναμενόμενη απροθυμία των Ελλήνων τραπεζιτών να δημιουργήσουν αυτά τα όργανα, παρά το εξαιρετικά περιορισμένο εύρος των δραστηριοτήτων τους. Απρόθυμοι για την ίδρυσή τους υπήρξαν και οι Έλληνες συνδικαλιστές. Γνωρίζουμε μια περίπτωση όπου βαλκάνιος συνδικαλιστής μάταια ζητούσε, επί πολλά χρόνια, από τους Έλληνες ομολόγους του να τον βοηθήσουν να ιδρύσει ΕΕΣ σε μια θυγατρική ελληνικής τράπεζας στη χώρα του. Έχουμε λόγους να πιστεύουμε ότι αυτή η έλλειψη διεθνιστικής αλληλεγγύης οφειλόταν στην απροθυμία των ελλήνων συνδικαλιστών να δυσαρεστήσουν την διεύθυνση της τράπεζας «τους» και έτσι, να διαρρήξουν μια σχέση αμοιβαίας εμπιστοσύνης και εκτίμησης. Το ΕΕΣ ήταν το θύμα του «συμβολαίου» μεταξύ εθνικών «κοινωνικών εταίρων».

Κλείνουμε το κείμενό μας παραθέτοντας δήλωση από ηλεκτρονικό μήνυμα που έστειλε ένα αποθαρρυσμένος βαλκάνιος συνδικαλιστής στους

συναδέλφους τους στην Ελλάδα: «Πιστεύουμε ότι δεν πρέπει να υπάρχει περισσότερη καθυστέρηση (στη συνεργασία μας) διότι υπάρχουν πολλά προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Από τη στιγμή που οι ελληνικές τράπεζες ήρθαν στην αγορά των Βαλκανίων, θα ήταν λογικό να τις ακολουθήσουν τα ελληνικά συνδικάτα, αλλά αυτό δεν συνέβη. Η απάντηση στην παγκοσμιοποίηση του κεφαλαίου θα έπρεπε να είναι η παγκοσμιοποίηση των συνδικάτων». Θεωρούμε ότι αυτή η δήλωση είναι μια επείγουσα έκκληση για συνεργασία και συντονισμό που απευθύνεται προς όλα τα ευρωπαϊκά αριστερά κόμματα, τα συνδικάτα και τα κοινωνικά κινήματα. Αυτός είναι ο μόνος τρόπος για να είμαστε από κοινού πιο αποτελεσματικοί στους αγώνες μας, τόσο σε περιόδους κρίσης όσο και ευημερίας.

2.2 ΕΜΠΟΡΙΚΗ BANK - BULGARIA EAD

2.2.1 ΊΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η Emporiki Bank-Bulgaria EAD ιδρύθηκε το 1994. Η Εμπορική Τράπεζα ανέλαβε τη διοίκησή της από το 1996 με έδρα τη Σόφια της Βουλγαρίας, κατέχοντας σήμερα το 100% του μετοχικού της κεφαλαίου.

Η Τράπεζα λειτουργεί με 10 καταστήματα στη Σόφια συμπεριλαμβανομένου και του Κεντρικού της Καταστήματος, με 12 καταστήματα στις διάφορες πόλεις της Βουλγαρίας και 3 Business Centers στη Σόφια και το Ruse.

Η Emporiki Bank-Bulgaria EAD λειτουργεί πλήρως ως εμπορική τράπεζα, παρέχοντας ένα ευρύ φάσμα τραπεζικών εργασιών όπως: χρηματοδοτήσεις επιχειρήσεων, στεγαστικά δάνεια, ενέγγυες πιστώσεις, έκδοση εγγυητικών επιστολών, συμβουλευτικές υπηρεσίες επιχειρηματικού ενδιαφέροντος, χρηματιστηριακές εργασίες και διαχείριση κεφαλαίων και χαρτοφυλακίου, χρεωστικές και πιστωτικές κάρτες, υπηρεσίες e-banking.

2.2.2 ΌΡΑΜΑ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Η Εμπορική Bank-Bulgaria EAD, ως μέλος του Ομίλου της Εμπορικής Τράπεζας, επιδιώκει να κατέχει σημαντική θέση στη βουλγαρική τραπεζική αγορά, διαθέτοντας πελατοκεντρική αντίληψη και προσφέροντας αναβαθμισμένες υπηρεσίες στο σύνολο των πελατών της.

Στοχεύει στην προώθηση σύγχρονων προϊόντων στην εγχώρια τραπεζική αγορά καθώς και στη διεύρυνση της πελατειακής της βάσης, επιδιώκοντας την περαιτέρω αύξηση του μεριδίου αγοράς.

2.2.3 ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Η Εμπορική Bank-Bulgaria EAD επιθυμεί να απασχολεί άριστα καταρτισμένο προσωπικό με στόχο την αύξηση της ανταγωνιστικότητάς της και την παροχή ταχύτατων και υψηλής ποιότητας υπηρεσιών. Η δύναμη της τράπεζας ανέρχεται συνολικά σε 297 άτομα (31/12/2010) .

Πίνακας 4-Οικονομικά Στοιχεία

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (σε χιλ €) 31/12/2010	
Σύνολο Ενεργητικού	€ 285,863
Μετοχικό Κεφάλαιο	€ 36,386
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	€ 30,299
Κέρδη (ζημιές) χρήσεως προ φόρων	€ -3,780

2.3 ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ - PIRAEUS BANK BULGARIA AD

Η παρουσία του Ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς στη Βουλγαρία ξεκίνησε με την ίδρυση του καταστήματος Σόφιας από την πρώην Xiosbank το 1994. Εκ τότε, η Τράπεζα Πειραιώς έχει διευρύνει σημαντικά το δίκτυό της στη χώρα, ενώ στις αρχές του 2005 προχώρησε στην εξαγορά της Eurobank AD,

η οποία μετονομάστηκε σε Piraeus Bank Bulgaria AD - www.piraeusbank.bg -

Σήμερα, ο Όμιλος Τράπεζας Πειραιώς προσφέρει όλες τις τραπεζικές υπηρεσίες, διαθέτοντας 100 Καταστήματα ΚΑΙ 104 ATMs.

2.4 ALFA BANK ΣΤΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Ο Όμιλος της Alpha Bank δραστηριοποιείται στην εγχώρια αλλά και στη διεθνή τραπεζική αγορά, με παρουσία στην **Κύπρο** (Alpha Bank Cyprus LTD), στη **Ρουμανία** (Alpha Bank Romania), στη **Βουλγαρία** (δίκτυο 101 Καταστημάτων), στη **Σερβία** (Alpha Bank Srbija A.D.), στην **Ουκρανία** (JSC Astra Bank), στην **Αλβανία** (δίκτυο 42 Καταστημάτων), στην **Π.Γ.Δ.Μ.** (Alpha Bank A.D. Skopje), και στη **Μεγάλη Βρεταννία**. Παράλληλα λειτουργεί ευρύτατο δίκτυο ανταποκριτών (με τραπεζικά ιδρύματα) εσωτερικού και εξωτερικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Σκοπός της εργασίας είναι να παρουσιάσει, να εκτιμήσει τα βασικά οικονομικά μεγέθη των παραπάνω τραπεζικών ιδρυμάτων που δραστηριοποιούνται στη Βουλγαρία και να κάνει μία συγκριτική ανάλυση με το σύνολο του τραπεζικού τομέα της Βουλγαρίας. Η ανάλυση πραγματοποιείται για την επταετία 2004-2010. Η περίοδος αυτή περιλαμβάνει και τη τριετία (2008-2010) της χρηματοοικονομικής κρίσης, έτσι η εικόνα και η συμπεριφορά των χρηματοοικονομικών δεικτών θα είναι ποιο ουσιαστική.

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μιας επιχείρησης περιλαμβάνει πέραν της επιλογής του κατάλληλου δείκτη και τη σύγκριση, χωρίς την οποία οι εξαγόμενες σχέσεις δεν αποκτούν σημασία και το πιθανότερο δεν οδηγούν σε ορθή ερμηνεία. Η σύγκριση νοείται και σε σχέση με το χρόνο και σε σχέση με τις ομοειδείς επιχειρήσεις ή τον κλάδο. Η διπλή αυτή σύγκριση δίνει τη δυνατότητα ορθότερης ερμηνείας των δεικτών και συνεπώς της κατάστασης στην επιχείρηση. (Παπούλιας, 2000) Για να επιτευχθεί αυτό θα αναλυθούν τα βασικά οικονομικά μεγέθη των τραπεζών.

Τα οικονομικά μεγέθη που θα αναλυθούν είναι:

1. Ενεργητικό
2. Σύνολο καταθέσεων
3. Σύνολο χορηγήσεων
4. Καθαρά κέρδη προ φόρων
5. Σύνολο ιδίων κεφαλαίων

Η ανάλυση των παραπάνω οικονομικών μεγεθών έχει ως αντικείμενο τη μελέτη των σχέσεων των οικονομικών στοιχείων, τόσο στη δεδομένη χρονική στιγμή, όσο και των τάσεων αυτών διαχρονικά. Για τα παραπάνω οικονομικά μεγέθη στη συγκεκριμένη εργασία – παρουσιάζεται η ποσοστιαία μεταβολή τους για το διάστημα της εξεταζόμενης περιόδου. Επίσης για τα παραπάνω μεγέθη ,παρουσιάζεται η ποσοστιαία συμμετοχή τους, στο σύνολο του τραπεζικού τομέα της Βουλγαρίας. Σε συνέχεια αναλύονται οι παρακάτω αριθμοδείκτες που καταγράφονται στη βιβλιογραφία ως οι πλέον εύχρηστοι

δείκτες μέτρησης των οικονομικών μεγεθών και χαρακτηριστικών (κερδοφορία, αποδοτικότητα, ρευστότητα) των τραπεζών (Petrooulos D., Kyriazopoulos G., 2010)

α. Κερδοφορίας – Αποδοτικότητας (Vasilioy D., 1999)

α.1 ROA= καθαρά κέρδη / Σύνολο Ενεργητικού (αντανακλά την ικανότητα της διοίκησης να χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους χρηματοοικονομικούς πόρους (ενεργητικό) που έχει στη διάθεση της, προκειμένου να δημιουργεί κέρδη). **α.2** ROE = καθαρά κέρδη / Ίδια Κεφάλαια (δείχνει την αποτελεσματικότητα με την οποία η τράπεζα χρησιμοποιεί τα κεφάλαια των ιδιοκτητών της, καθώς παρουσιάζει το μέγεθος των κερδών που δημιουργήθηκαν από τα κεφάλαια που έχουν επενδύσει οι μέτοχοι-ιδιοκτήτες της τράπεζας-επιχείρησης) (Βασιλείου, 1999).

β. Ρευστότητας

β.1 Χορηγήσεις / Καταθέσεις (Δείχνει την ανάγκη των Τραπεζών σε σχέση με τα Δάνεια και τις Καταθέσεις. Δίχως την απαιτούμενη Ρευστότητα να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της, μια Τράπεζα μπορεί να αποτύχει). **β.2** Σύνολο Ενεργητικού / Σύνολο Χορηγήσεων (Δείχνει την αναλογία των Δανείων που κατακρατεί η Τράπεζα (Υψηλή Τιμή σημαίνει Χαμηλή Αποδοτικότητα και Χαμηλό Κίνδυνο).

Η χρήση των αριθμοδεικτών αποτελεί μια από τις πλέον διαδεδομένες και δυναμικές μεθόδους χρηματοοικονομικής ανάλυσης.

Αποτελέσματα

Οικονομικά μεγέθη

Τα οικονομικά μεγέθη μιας επιχείρησης παρέχουν πληροφορίες που μπορούν να βοηθήσουν τους ενδιαφερόμενους για τις επιχειρηματικές μονάδες να λάβουν σωστές αποφάσεις. Στον Πίνακα 5 παρουσιάζονται τα απόλυτα μεγέθη για το έτος 2010. Οι μεταβολές των οικονομικών μεγεθών μας δείχνουν της τάση και τη δυναμική αυτών κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

Πίνακας 5. Οικονομικά μεγέθη 2010 (000 λέβα*)

Ελληνικές τράπεζες	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ
--------------------	------------	------------	------------	--------------	---------------

				ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	4.077.093	3.496.143	3.760.351	49.448	563.628
ΕΜΠΟΡΙΚΗ	559.100	496.164	448.781	-7.393	59.270
ALPHA BANK	2.020.205	2.172.082	1.777.838	-78.734	-158.668
EUROBANK	6.309.255	5.414.990	5.139.666	38.644	782.424
ΕΘΝΙΚΗ	7.640.917	6.345.413	5.818.555	81.883	1.100.839
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ	20.426.570	17.924.792	16.945.191	83.848	2.347.493
ΣΥΝΟΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ	73.725.696	62.857.225	58.417.720	693.567	10.032.261

Πηγή: Εκθέσεις Βουλγάρικης Εθνικής Τράπεζας (Κεντρική Τράπεζα) / Ίδια επεξεργασία

Εξαίρεση παρουσιάζουν τα Καθαρά Κέρδη προ Φόρων, όπου το σύνολο των πέντε εξεταζόμενων τραπεζών παρουσιάζει μείωση κατά 17%, έναντι αύξηση κατά 28% του συνόλου του τραπεζικού τομέα της Βουλγαρίας.

Πίνακας 6. Ποσοστιαία συμμετοχή στο σύνολο του τραπεζικού τομέα της Βουλγαρίας

	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ		ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ		ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ		ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	
	2004	2010	2004	2010	2004	2010	2004	2010	2004	2010
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	1,71	5,53	1,10	5,56	2,72	6,44	1,62	7,13	0,38	5,62
ΕΜΠΟΡΙΚΗ	0,35	0,76	0,21	0,79	0,51	0,77	0,32	-1,07	0,87	0,59
ALPHA BANK	0,54	2,74	0,66	3,46	0,80	3,04	0,37	-11,35	0,19	1,58
EUROBANK	2,91	8,56	3,41	8,61	1,96	8,80	0,79	5,57	3,67	7,80
ΕΘΝΙΚΗ	9,62	10,12	10,07	10,09	11,25	9,96	15,87	11,81	11,98	10,97
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ	15,13	27,71	16,45	28,51	17,24	29,01	18,97	12,09	17,09	26,56
ΣΥΝΟΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Πηγή: Εκθέσεις Βουλγάρικης Εθνικής Τράπεζας (Κεντρική Τράπεζα) / Ίδια επεξεργασία

Αναλύοντας την επιμέρους συμμετοχή των πέντε εξεταζόμενων τραπεζών διαπιστώνουμε την μεγάλη παρουσία της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος μέσω της θυγατρικής Τράπεζας United Bulgarian Bank AD. Σε συνέχεια ακολουθεί η Eurobank και στην Τρίτη θέση η Τράπεζα Πειραιώς. Οι δύο επόμενες τράπεζες (Εμπορική Τράπεζα και η ALPHA BANK) λειτουργούν σαν θυγατρικές των αντίστοιχων ελληνικών τραπεζών και δεν έχουν εξαγοράσει ή συγχωνευτούν με βουλγάρικες τράπεζες.

**Αριθμοδείκτες (Petrooulos D., Kyriazopoulos G., 2010)
(Paroulis G. 2000)**

α. Κερδοφορίας – Αποδοτικότητας

α.1 ROA= καθαρά κέρδη / Σύνολο Ενεργητικού

Αναλύοντας το συγκεκριμένο αριθμοδείκτη μπορούμε:

- Να συγκρίνουμε την αποδοτικότητα μεταξύ των συνεταιριστικών τραπεζών

Να παρακολουθήσουμε την αποδοτικότητα διαχρονικά

- Να συγκρίνουμε την αποδοτικότητα των συνεταιριστικών τραπεζών με την αποδοτικότητα του συνόλου του τραπεζικού τομέα
- Να διερευνηθούν οι αιτίες των μεταβολών διαχρονικά.

Πίνακας 7. Ρευστότητας (Χορηγήσεις / Καταθέσεις) – Δείκτης

ΤΡΑΠΕΖΑ	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	% μεταβολή 2004-2010	Μέσος όρος επταετίας
ΠΕΙΡΑΙΩΣ	88,52	75,99	78,64	98,88	102,27	108,60	107,56	21,51	94,35
ΕΜΠΟΡΙΚΗ	162,23	106,97	96,29	93,97	95,85	101,23	90,45	-44,25	106,71
ALPHA BANK	82,98	87,55	58,93	84,52	85,05	84,13	81,85	-1,36	80,72
EUROBANK	39,30	46,51	47,40	85,58	90,43	94,00	94,92	141,53	71,16
ΕΘΝΙΚΗ	76,36	84,01	90,44	94,92	99,96	93,50	91,70	20,09	90,13
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ	71,61	75,19	78,63	92,13	95,95	95,20	94,53	32,01	86,18
ΣΥΝΟΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	68,34	69,80	66,59	86,02	91,61	94,98	92,94	36,00	81,47

Πηγή: Εκθέσεις Βουλγάρικης Εθνικής Τράπεζας (Κεντρική Τράπεζα) / Ίδια επεξεργασία

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

4.1. ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

4.1.1. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Τα κέρδη μετά την αφαίρεση των φόρων της Εθνικής τράπεζας ενώ μέχρι το 2007 είχαν μια αυξητική πορεία, από κει και πέρα φθίνουν και το 2010 αλλά και το 2011 (ακόμα πιο έντονα) η τράπεζα εμφανίζει ζημιές. Αρνητικό ήταν και το πρόσημο για τα Ίδια Κεφάλαια της τράπεζας το 2011. Έτσι αναμενόμενη η πορεία του δείκτη αποδοτικότητας των Ίδιων Κεφαλαίων που από περίπου 16% που ήταν το 2005 ακολουθεί μια φθίνουσα πορεία (με εξαίρεση το 2007 που αυξήθηκε σε σχέση με το 2006) και τα δύο τελευταία έτη ο δείκτης είχε αρνητικό πρόσημο.

Αντίστοιχη σχεδόν πορεία είχε και ο δείκτης αποδοτικότητας του Ενεργητικού με το σύνολο του Ενεργητικού να αυξάνει σταδιακά (εκτός του 2011) και τα καθαρά κέρδη μετά φόρων να μειώνονται. Έτσι το 2005 ήταν 0,89% και ενώ ως το 2007 ανέκαμπτε ελαφρά και ήταν 1,29%. Τα επόμενα έτη ο δείκτης σταδιακά μειώνεται και το 2010 και 2011 ήταν αρνητικός.

Τα καθαρά κέρδη πριν την αφαίρεση των φόρων για την Εθνική τράπεζα αποτυπώνονται στο ακόλουθο γράφημα (1) και παρουσιάζουν την φθίνουσα πορεία τους από το 2007 και έπειτα και μάλιστα το 2010 και 2011 η τράπεζα είχε ζημιές.

ΓΡΑΦΗΜΑ 1

Ως αναμενόμενο οι δείκτες των καθαρών κερδών προ φόρων, τόσο ως προς τα Ίδια Κεφάλαια, όσο και ως προς το σύνολο του Ενεργητικού, ακολούθησαν την ίδια πορεία. Συγκεκριμένα ο πρώτος δείκτης το 2006 έπεσε στο 13,73% από 20,95% που ήταν το 2005, ενώ το 2007 αυξάνει στο 15,79% και τα επόμενα έτη μειώνεται σταδιακά και το 2010 ήταν -3,80% ενώ το 2011 -1232,79%. Αντίστοιχη πορεία αλλά με μικρότερες μεταβολές είχε και ο δεύτερος δείκτης που σχετίζεται με τα καθαρά κέρδη προ φόρων και το σύνολο του Ενεργητικού. Το 2005 ήταν 1,17%, το υψηλότερο σημείο του ήταν το 2007 και ήταν 1,45% ενώ το χαμηλότερο το 2011 -15,05%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	622.867	840.068	1.031.855	633.174	403.627	-333.607	-13.135.565
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΜΕΤΑ ΦΟΡΩΝ	474.314	583.658	914.592	480.306	224.985	-360.852	-12.144.748
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	53.278.930	61.145.069	71.058.950	83.819.855	91.220.464	96.304.857	87.307.550
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	2.972.489	6.118.548	6.535.921	6.433.786	8.224.161	8.780.120	-1.065.516
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	27.178.715	32.755.298	39.568.570	53.440.200	58.129.698	58.242.991	52.891.237
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	41.060.200	44.564.664	49.259.670	56.291.053	58.081.167	52.471.008	44.025.167
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ	1.335.774	1.567.636	1.810.736	2.047.580	2.231.060	2.428.777	2.329.781
ΚΕΡΔΟΦΟΡΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	50.234.199	57.969.226	65.887.386	80.762.916	88.640.247	90.685.928	85.238.408

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	49.146.265	54.545.677	61.940.079	73.689.548	80.652.407	85.073.487	75.028.174
ΕΣΟΔΑ	2.597.484	3.222.094	4.133.137	4.400.045	4.109.305	3.265.215	3.934.234
ΕΞΟΔΑ ΕΚΤΟΣ ΤΟΚΩΝ	1.012.454	1.105.331	1.291.872	1.340.057	1.472.150	1.474.651	12.226.278
ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	15,96%	9,54%	13,99%	7,47%	2,74%	-4,11%	-1139,80%
ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	0,89%	0,95%	1,29%	0,57%	0,25%	-0,37%	-13,91%
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ/ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	20,95%	13,73%	15,79%	9,84%	4,91%	-3,80%	-1232,79%
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ/ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	1,17%	1,37%	1,45%	0,76%	0,44%	-0,35%	-15,05%
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ/ (ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ+ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ)	0,91%	1,09%	1,16%	0,58%	0,35%	-0,30%	-13,55%
ΚΑΘΑΡΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ	2,66%	2,70%	2,75%	2,54%	2,52%	2,68%	2,73%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΕΣΟΔΩΝ	38,98%	34,30%	31,26%	30,46%	35,82%	45,16%	310,77%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	2,06%	2,03%	2,09%	1,82%	1,83%	1,73%	16,30%

Το ακόλουθο γράφημα παρουσιάζει την πορεία των καταθέσεων και χορηγήσεων που πραγματοποιήθηκαν στην Εθνική τράπεζα. Από το 2005 έως το 2009 είχαν αυξητική τάση με τις χορηγήσεις όμως να αυξάνουν με μεγαλύτερη ένταση και για αυτό το 2009 φθάνουν στα ίδια σχεδόν επίπεδα. Τα επόμενα έτη οι χορηγήσεις αυξάνουν έως το 2010 και το 2011 πέφτουν στα 53 περίπου δις, ενώ η μείωση των καταθέσεων είναι ακόμα μεγαλύτερη από τις χορηγήσεις και πέφτουν στα επίπεδα σχεδόν του 2006, 44 δις περίπου.

ΓΡΑΦΗΜΑ 2

Ο δείκτης των καθαρών κερδών προ φόρων προς το άθροισμα των καταθέσεων και των χορηγήσεων με σταθερά καθοδική πορεία όλα τα εξεταζόμενα έτη (πλην του 2006), ξεκινά από 1,09% και καταλήγει σε αρνητικό πρόσημο και συγκεκριμένα -13,55%.

Ο δείκτης του καθαρού περιθωρίου επιτοκίου της Εθνικής τράπεζας, που υπολογίζεται από τα καθαρά έσοδα από τους τόκους προς το κερδοφόρο Ενεργητικό από το 2005 ως το 2007 αυξάνει (2,66% και 2,75% αντίστοιχα) ενώ τα επόμενα έτη μειώνεται. Το 2008 στο 2,54% και το 2009 στο χαμηλότερο σημείο του 2,52% και έπειτα ανακάμπτει ξανά για να φθάσει στο 2,73% το 2011. Το γεγονός αυτό οφείλεται στην ταυτόχρονη αύξηση από το 2005 έως το 2010 (το 2011 μειώνονται) των καθαρών εσόδων από τόκους αλλά και του κερδοφόρου Ενεργητικού αλλά με μικρότερους ρυθμούς σε κάποια έτη.

Όπως παρατηρείται από το ακόλουθο σχήμα (γράφημα 3) η οριακή αύξηση των εξόδων πλην όσων αφορούν τους τόκους από το 2005 ως το 2010 και η μεγαλύτερης έντασης αύξηση των εσόδων της τράπεζας από το 2005 ως το 2008, έκαναν το δείκτη κόστους των εσόδων βελτιωθεί από περίπου 39% (2005) σε 30,46% (2008), ενώ η σταδιακή μείωση των εσόδων μέχρι το 2010 επιδείνωσαν το δείκτη, ο οποίος ανέβηκε στο 45,16% (2010). Το 2011 ο δείκτης κόστους των εσόδων ήταν ιδιαίτερα υψηλός για την Εθνική

τράπεζα με τα έξοδα να φθάνουν τα περίπου 12δισ έναντι 1,5δισ της προηγούμενης χρονιάς και τα έσοδα να αυξάνουν κατά περίπου 600εκ. το αποτέλεσμα του δείκτη ήταν πάνω από 310%.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3

Ο δείκτης του κόστους κυκλοφορούντος ενεργητικού για την Εθνική τράπεζα το 2005 ήταν 2,06% και σημείωσε οριακή μεταβολή (μείωση) το 2006 στο 2,03% αλλά και το 2007 (αύξηση) στο 2,09%. Τα δύο επόμενα έτη ήταν περίπου στο 1,82%, το 2010 στο 1,73% ενώ το 2011 με την σημαντική αύξηση των εξόδων αλλά και την μείωση του κυκλοφορούντος Ενεργητικού ο δείκτης έφτασε στο 16,3%.

4.1.2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Η αντίστροφη πορεία που είχαν οι χορηγήσεις με τις καταθέσεις (γράφημα 3) είχαν σαν αποτέλεσμα την συνεχώς αυξανόμενη πορεία και του δείκτη χορηγήσεις/καταθέσεις. Έτσι ενώ ο δείκτης το 2005 ήταν 0,66 το 2009 έφτασε την μονάδα όπου δηλαδή οι χορηγήσεις εξισώθηκαν με τις καταθέσεις ενώ τα επόμενα έτη τα μεγέθη αντιστράφηκαν. Για το 2010 και 2011 οι χορηγήσεις που έκανε η Εθνική τράπεζα ήταν υψηλότερες των καταθέσεων και ο δείκτης ήταν 1,11 και 1,2 αντίστοιχα (δείγμα κακής ρευστότητας).

ΠΙΝΑΚΑΣ 9: ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	2005	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	27.178.715	32.755.298	39.568.570	53.440.200	58.129.698	58.242.991	52.891.237
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	41.060.200	44.564.664	49.259.670	56.291.053	58.081.167	52.471.008	44.025.167
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	53.278.930	61.145.069	71.058.950	83.819.855	91.220.464	96.304.857	87.307.550
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ/ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	0,66	0,74	0,80	0,95	1,00	1,11	1,20
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ/ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	1,96	1,87	1,80	1,57	1,57	1,65	1,65

Η αναλογία των δανείων που κατακρατεί η Εθνική τράπεζα φαίνεται από τον δείκτη Ενεργητικό/ Χορηγήσεις, η οποία από την έναρξη της εξεταζόμενης περιόδου ως την λήξη της μειώθηκε. Συγκεκριμένα το 2005 η αναλογία ήταν κοντά στο 2 ενώ το 2011 μειώθηκε στο 1,65, με το χαμηλότερο σημείο της τα έτη 2008 και 2009 στο 1,57.

4.1.3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ

Τα Ίδια Κεφάλαια της Εθνικής τράπεζας το 2005 ήταν περίπου στα 3δισ και τα επόμενα έτη αυξάνουν σταδιακά φθάνοντας το 2010 στα περίπου 8,8δισ. Για το 2011 όμως η πτώση των Ιδίων Κεφαλαίων ήταν ραγδαία και οδηγήθηκαν στο μείον 1δισ περίπου.

ΓΡΑΦΗΜΑ 4

Από την άλλη μεριά το σύνολο του Ενεργητικού αυξήθηκε και αυτό (εκτός του 2011 που έπεσε σε σχέση με το 2010), αλλά με διαφορετικούς ρυθμούς. Έτσι ο δείκτης Ιδίων Κεφαλαίων/ σύνολο Ενεργητικού την επταετία είχε ποικίλες διακυμάνσεις. Το 2005 ήταν στο 5,58%, το 2006 αυξήθηκε στο 10,01%, ενώ την επόμενη τετραετία ήταν λίγο πάνω από το 9% (εκτός του 2008 που ήταν 7,68%) και τέλος το 2011 ο δείκτης ήταν αρνητικός και συγκεκριμένα -1,22% αφού αρνητικά ήταν και τα Ίδια Κεφάλαια.

ΠΙΝΑΚΑΣ 10: ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	2.972.489	6.118.548	6.535.921	6.433.786	8.224.161	8.780.120	-1.065.516
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	27.178.715	32.755.298	39.568.570	53.440.200	58.129.698	58.242.991	52.891.237
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	41.060.200	44.564.664	49.259.670	56.291.053	58.081.167	52.471.008	44.025.167
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	53.278.930	61.145.069	71.058.950	83.819.855	91.220.464	96.304.857	87.307.550
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ/ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	5,58%	10,01%	9,20%	7,68%	9,02%	9,12%	-1,22%
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ/ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	10,94%	18,68%	16,52%	12,04%	14,15%	15,07%	-2,01%
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ/ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	7,24%	13,73%	13,27%	11,43%	14,16%	16,73%	-2,42%

Τα επτά εξεταζόμενα έτη ο δείκτης Ιδίων Κεφαλαίων προς τις χορηγήσεις υπέστη αρκετές αυξομειώσεις. Το υψηλότερο σημείο του αριθμοδείκτη ήταν το 2006 στο 18,68%, ενώ το χαμηλότερο το 2011 αφού ήταν και αρνητικός (-2,01%) λόγω των αρνητικών Ιδίων Κεφαλαίων.

Χαμηλός και ο αριθμοδείκτης των Ιδίων Κεφαλαίων σε σχέση με τις καταθέσεις, που ενώ ως το 2007 αυξήθηκε λίγο στο 13,27%, το 2008 έπεσε στο 11,43% για να αυξηθεί ξανά και να φθάσει στο υψηλότερο σημείο του το 2010 (16,73%) και φυσικά το 2011 να γίνει αρνητικός (-2,42%).

4.1.4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Με τις προβλέψεις να αυξάνονται από έτος σε έτος, από περίπου 191εκ. το 2005 το 2011 έφτασαν στα 3,4δισ. (αύξηση κατά 1.680% η οποία συντελέστηκε κατά κύριο λόγο την τελευταία χρονιά), και τα λειτουργικά έσοδα να αυξάνουν μεν αλλά με μικρότερους ρυθμούς δε, ο πρώτος δείκτης αξιολόγησης της ποιότητας του Ενεργητικού το 2011 ήταν ιδιαίτερα υψηλός. Αναλυτικότερα το 2005 ήταν 10,82% και ενώ το 2007 είχε μειωθεί στο 9,66% από κει και έπειτα αυξήθηκε σημαντικά από έτος σε έτος. Το 2010 ήταν περίπου 50% ενώ το 2011 έφτασε σχεδόν στο 148%.

ΔΕΙΞΤΕΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ							
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ							
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	191.421	235.987	245.960	408.558	787.532	1.044.586	3.407.844
ΚΑΘΑΡΑ							
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ	1.768.986	2.116.179	2.546.279	2.353.387	2.636.282	2.112.249	2.306.903
ΕΣΟΔΑ							
ΣΥΝΟΛΟ	53.278.93	61.145.06	71.058.95	83.819.85	91.220.46	96.304.85	87.307.55
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	0	9	0	5	4	7	0
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ/ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ	10,82%	11,15%	9,66%	17,36%	29,87%	49,45%	147,72%
ΕΣΟΔΑ							
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ/ ΣΥΝΟΛΟ	0,36%	0,39%	0,35%	0,49%	0,86%	1,08%	3,90%
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ							

Οι υψηλές τιμές (1,08% το 2010 και 3,90% το 2011), του δεύτερου δείκτη αξιολόγησης της ποιότητας του Ενεργητικού τα δύο τελευταία εξεταζόμενα έτη, δικαιολογούν την ύπαρξη ζημιών της Εθνικής τράπεζας τα αντίστοιχα έτη. Ενώ από το 2005 έως το 2007 ο δείκτης προβλέψεις προς το σύνολο του Ενεργητικού κυμαινόταν από το 0,35% έως το 0,39%, τα επόμενα έτη ο δείκτης ακολούθησε αυξητική τροχιά για να φθάσει στα επίπεδα που αναφέρθηκαν παραπάνω.

4.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΡΑΠΕΖΑΣ EUROBANK

4.2.1 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Για την τράπεζα Eurobank τα κέρδη πριν τη φορολόγηση όπως φαίνεται και στο ακόλουθο γράφημα 9, τα τρία πρώτα έτη είχαν ανοδική τροχιά, ενώ από το 2007 και μετά αρχίζουν και φθίνουν. Συγκεκριμένα το 2007 ήταν στα 854εκ. €, ενώ δυο χρόνια αργότερα τα κέρδη ήταν μηδενικά και το 2010 και 2011 η τράπεζα είχε ζημιές.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5

Κατά συνέπεια, και με δεδομένη την αντίστροφη πορεία των Ιδίων Κεφαλαίων εκτός του 2011 που τα Ίδια Κεφάλαια ήταν αρνητικά, ο δείκτης καθαρών κερδών προ φόρων προς Ίδια Κεφάλαια έφθινε όλα τα έτη και το 2010 και 2011 ήταν αρνητικός με τιμές -2,03% και -66360% αντίστοιχα.

Ανάλογα κινήθηκε και το Ενεργητικό όπου ως το 2009 αυξανόταν και το 2010 και 2011 έπεσε στα 90,3εκ. € από 100εκ. € (το 2009) και 75,8εκ. € αντίστοιχα. Έτσι ο δείκτης καθαρών κερδών προ φόρων προς το σύνολο του Ενεργητικού το 2005 ήταν 1,34% το 2008 0,28% και το 2010 -0,12%, ώσπου το 2011 έφθασε στο χαμηλότερο σημείο του στην επταετία και ήταν -8,76%.

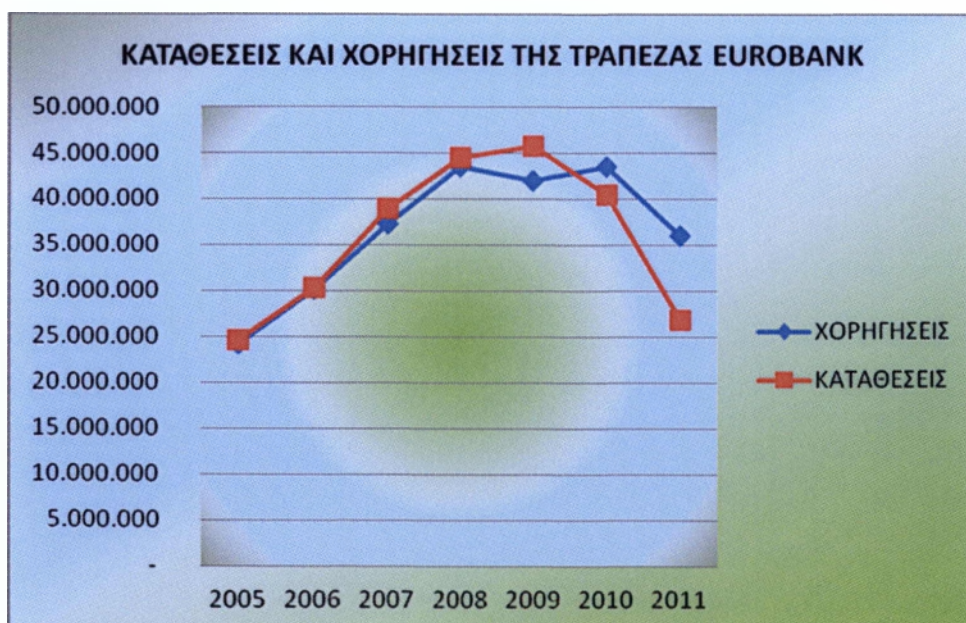
**ΠΙΝΑΚΑΣ 11: ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ
EUROBANK**

ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	561.000	644.000	854.000	263.000	-	104.000	6.636.000
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΜΕΤΑ ΦΟΡΩΝ	434.000	475.000	705.000	236.000	3.000	83.000	5.306.000
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	3.116.000	3.162.000	4.687.000	3.895.000	5.486.000	5.115.000	10.000
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	41.724.000	50.057.000	68.272.000	93.065.000	99.856.000	90.372.000	75.782.000
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	24.214.000	30.183.000	37.235.000	43.570.000	42.015.000	43.539.000	36.087.000
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	24.660.000	30.363.000	38.939.000	44.467.000	45.807.000	40.522.000	26.864.000
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ	1.144.000	1.282.000	1.471.000	1.536.000	1.332.000	1.347.000	1.235.000
ΕΞΟΔΑ ΕΚΤΟΣ ΤΟΚΩΝ	575.000	692.000	840.000	902.000	898.000	892.000	6.880.000
ΕΣΟΔΑ	1.425.000	1.644.000	2.033.000	1.884.000	1.734.000	1.881.000	1.330.000
ΚΕΡΔΟΦΟΡΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	40.214.000	47.953.000	66.542.000	90.044.000	97.645.000	87.671.000	73.560.000
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	40.098.000	48.187.000	65.676.000	89.552.000	95.578.000	85.824.000	69.863.000
ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	13,93%	15,02%	15,04%	6,06%	-0,05%	-1,62%	-53060,00%
ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	1,04%	0,95%	1,03%	0,25%	-0,003%	-0,09%	-7,00%
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ/ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	18,00%	20,37%	18,22%	6,75%	0,00%	-2,03%	-66360,00%
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ/ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	1,34%	1,29%	1,25%	0,28%	0,00%	-0,12%	-8,76%
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ/(ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ+ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ)	1,15%	1,06%	1,12%	0,30%	0,00%	-0,12%	-10,54%
ΚΑΘΑΡΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ	2,84%	2,67%	2,21%	1,71%	1,36%	1,54%	1,68%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΕΣΟΔΩΝ	40,35%	42,09%	41,32%	47,88%	51,79%	47,42%	517,29%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	1,43%	1,44%	1,28%	1,01%	0,94%	1,04%	9,85%

Τα κέρδη μετά φόρων αντίστοιχα με εκείνα πριν την επιβολή της φορολογίας κινούνται πτωτικά με μόνη διαφοροποίηση την εμφάνιση ζημιών μια χρήση νωρίτερα δηλαδή το 2009 και έπειτα. Ως αναμενόμενο και ο δείκτης αποδοτικότητας των Ίδιων Κεφαλαίων αλλά και του Ενεργητικού ήταν αρνητικός για τα έτη 2009-2011. Ειδικότερα η αποδοτικότητα των Ίδιων Κεφαλαίων της Eurobank το 2005 ήταν περίπου 14% και το 2007 στο υψηλότερο σημείο του ήταν 15,04% ενώ το 2011 ο δείκτης ήταν -53060%.

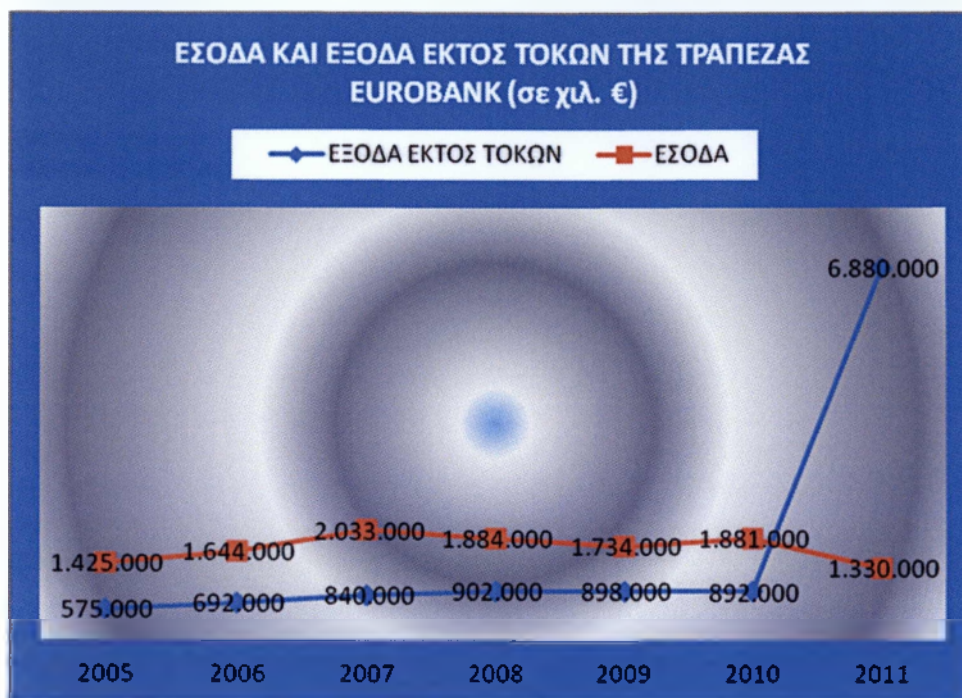
Ο δείκτης αποδοτικότητας του Ενεργητικού το 2005 ήταν 1,04% ενώ το 2006 και 2007 με οριακές μεταβολές ήταν 0,95% και 1,03% αντίστοιχα. Το 2008 ο δείκτης ήταν 0,25% ενώ το 2009 ήταν οριακά κάτω από το μηδέν και τέλος το 2010 και 2011 ήταν -0,09% και -7% αντίστοιχα.

Παρατηρώντας το γράφημα 6 διαπιστώνεται πως για την τράπεζα Eurobank οι καταθέσεις από το 2005 έως το 2009 ήταν ελαφρά πάνω από τις χορηγήσεις που έκανε η τράπεζα. Ενώ το 2010 και 2011 οι όροι αυτοί ανατράπηκαν και οι χορηγήσεις ήταν υψηλότερες έναντι των καταθέσεων. Ο δείκτης καθαρά κέρδη προ φόρων προς το σύνολο των καταθέσεων και χορηγήσεων από 1,15% που ήταν το 2005 το 2008 ήταν 0,3% ενώ το επόμενο έτος μηδένισε και το 2010 και 2011 ήταν αρνητικός (-0,12% και -10,54% αντίστοιχα) αφού αρνητικά ήταν και τα κέρδη προ φόρων για την τράπεζα.

ΓΡΑΦΗΜΑ 6

Ο δείκτης καθαρού περιθωρίου επιτοκίου που υπολογίζεται ως ποσοστό από την σχέση των καθαρών εσόδων από τόκους προς το κερδοφόρο Ενεργητικό (που αποφέρει έσοδα από τόκους και μερίσματα για μια τράπεζα) το 2005 ήταν 2,84% και μειωνόταν έως το 2009 όπου έφτασε στο χαμηλότερο επίπεδο της επταετίας (1,36%). Για τα επόμενα έτη υπήρξε μια μικρή ανάκαμψη του δείκτη όπου το 2011 ήταν 1,68%.

ΓΡΑΦΗΜΑ 7

Τα έξοδα εκτός των τόκων για την Eurobank από το 2005 έως το 2008 αυξάνονταν με σταθερή πορεία ενώ το 2009 και 2010 μειώθηκαν οριακά για να πολλαπλασιαστούν το 2011 και να φθάσουν τα περίπου 6,9δισ €. Από την άλλη πλευρά τα έσοδα αυξάνονταν έως το 2007 και έφθασαν στο υψηλότερο σημείο τους περίπου 2 δισ και με διάφορες αυξομειώσεις το 2011 ήταν 1,33δισ τα μικρότερα έσοδα για την επταετία. Τα μεγέθη αυτά που διαμορφώνουν τον δείκτη κόστους των εσόδων τον οδήγησαν σε αρκετές αυξομειώσεις από το 2005 έως το 2010, ώσπου το 2011 με την ιδιαίτερα μεγάλη αύξηση των εξόδων, ο δείκτης ήταν 517,29%.

Τέλος ο δείκτης κόστους του Ενεργητικού το 2005 ήταν 1,43% ενώ το 2009 έπεσε κάτω από την ποσοστιαία μονάδα (0,94%) για να αυξηθεί το 2011 9,85%.

4.2.2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Για την αξιολόγηση της ρευστότητας ο δείκτης χορηγήσεις προς καταθέσεις από το 2005 έως το 2009 είναι οριακά κάτω από την μονάδα. Συγκεκριμένα το 2005 ήταν 0,98, το 2007 0,96 ενώ το 2009 ο δείκτης ήταν στο καλύτερο σημείο του για την επταετία 0,92. Το 2010 και 2011 η αναλογία τους αντιστράφηκε και ο δείκτης ξεπέρασε την μονάδα και συγκεκριμένα 1,07 και 1,34 αντίστοιχα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 12: ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ EUROBANK

ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	24.214.000	30.183.000	37.235.000	43.570.000	42.015.000	43.539.000	36.087.000
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	24.660.000	30.363.000	38.939.000	44.467.000	45.807.000	40.522.000	26.864.000
ΣΥΝΟΛΟ							
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	41.724.000	50.057.000	68.272.000	93.065.000	99.856.000	90.372.000	75.782.000
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ/ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	0,98	0,99	0,96	0,98	0,92	1,07	1,34
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ/ ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	1,72	1,66	1,83	2,14	2,38	2,08	2,10

Ο δείκτης Ενεργητικό προς χορηγήσεις για την Eurobank το 2005 ήταν 1,72 ενώ το 2006 έπεσε στο 1,66. Για τα επόμενα έτη ακολούθησε ανοδική πορεία για τον δείκτη ώσπου το 2009 έφθασε στο υψηλότερο σημείο του 2,38 για να διαμορφωθεί στο τέλος της επταετίας στο 2,1.

4.2.3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΕΦΑΛΙΑΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ

Τα Ίδια Κεφάλαια της τράπεζας Eurobank από το 2005 έως το 2010 είχαν αρκετές αυξομειώσεις ενώ το 2011 ήταν αρνητικά.

ΓΡΑΦΗΜΑ8

Ο δείκτης Ίδια Κεφάλαια προς το σύνολο του Ενεργητικού το 2005 ήταν 7,47% (όπου ήταν και το υψηλότερο σημείο του, το 2008 ήταν 4,19% ενώ το 2011 με αρνητικά Ίδια Κεφάλαια ο δείκτης ήταν οριακά κάτω από την μονάδα (-0,01).

Αρκετές αυξομειώσεις είχε και ο δείκτης Ιδίων Κεφαλαίων προς τις χορηγήσεις, όπου και αυτός ήταν στο καλύτερο σημείο του το 2005 (12,87%), ενώ το 2011 στο χειρότερο -0,03%. Ενδιάμεσα αναφέρονται ενδεικτικά κάποιες τιμές του δείκτη το 2008 ήταν 8,94%, το 2009 13,06% και το 2010 11,75%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 13: ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ EUROBANK

ΚΕΦΑΛΑΙΑΚ ΜΕ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	3.116.000	3.162.000	4.687.000	3.895.000	5.486.000	5.115.000	- 10.000
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ Υ	41.724.000	50.057.000	68.272.000	93.065.000	99.856.000	90.372.000	75.782.000

ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	24.214.000	30.183.000	37.235.000	43.570.000	42.015.000	43.539.000	36.087.000
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	24.660.000	30.363.000	38.939.000	44.467.000	45.807.000	40.522.000	26.864.000
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ/ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ Υ	7,47%	6,32%	6,87%	4,19%	5,49%	5,66%	-0,01%
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ/ ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	12,87%	10,48%	12,59%	8,94%	13,06%	11,75%	-0,03%
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ/ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	12,64%	10,41%	12,04%	8,76%	11,98%	12,62%	-0,04%

Εκτός από το 2011 που ο δείκτης Ιδίων Κεφαλαίων προς τις καταθέσεις ήταν αρνητικός λόγω των αρνητικών Ιδίων Κεφαλαίων, το χαμηλότερο σημείο του ήταν το 2008 με τιμή 8,76%, ενώ το υψηλότερό του το 2005 με 12,64%. Στα ίδια περίπου επίπεδα με το 2005 ο δείκτης έφθασε το 2010.

4.2.4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Οι προβλέψεις της τράπεζας Eurobank το 2005 ήταν 289εκ. € και το 2007 339εκ. €. Το 2008 υπερδιπλασιάστηκαν σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά και ήταν 719εκ. € ενώ το 2011 οι προβλέψεις ήταν 1.086εκ. €. Τα λειτουργικά της έσοδα αύξαναν από το 2005 έως το 2007 ενώ τα έτη που ακολουθούν μειώνονται για να φθάσουν το 2011 τα 1,3δισ € ποσό χαμηλότερο από το 2005 που ήταν 1,4δισ €. Ο δείκτης προβλέψεων προς τα λειτουργικά έσοδα από 20,28% που ήταν το 2005 το 2007 ήταν στο χαμηλότερο σημείο του 16,67% και έπειτα αυξάνει σταθερά όπου το 2012 ο δείκτης ήταν 81,65%.

**ΠΙΝΑΚΑΣ 14: ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΤΡΑΠΕΖΑΣ
EUROBANK**

ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	289.000	308.000	339.000	719.000	836.000	1.093.000	1.086.000
ΚΑΘΑΡΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	1.425.000	1.644.000	2.033.000	1.884.000	1.734.000	1.881.000	1.330.000
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	41.724.000	50.057.000	68.272.000	93.065.000	99.856.000	90.372.000	75.782.000
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ/ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	20,28%	18,73%	16,67%	38,16%	48,21%	58,11%	81,65%
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ/ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	0,69%	0,62%	0,50%	0,77%	0,84%	1,21%	1,43%

Τέλος και ο δείκτης των προβλέψεων προς το σύνολο του Ενεργητικού έως το 2007 βελτιωνόταν και ήταν 0,5% ενώ στη συνέχεια αυξάνει και το 2010 και 2012 ήταν πάνω από την ποσοστιαία μονάδα και συγκεκριμένα 1,21% και 1,43% αντίστοιχα.

4.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ALPHA

4.3.1 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Τα καθαρά κέρδη προ φόρων για την τράπεζα ALPHA είχαν διάφορες διακυμάνσεις την επταετία. Το 2005 ήταν περίπου 467,4εκ. € και το 2006 αυξήθηκαν σε 716εκ. €. Τα επόμενα έτη μειώθηκαν σε 613,6εκ. € και 395,4εκ. € για το 2007 και 2008 αντίστοιχα. Και ενώ το 2009 αυξήθηκαν ξανά σε 567,7εκ. € το 2010 έπεσαν στα 45,8εκ. € περίπου και το 2011 η τράπεζα είχε ζημίες πριν την φορολόγησή της.

ΓΡΑΦΗΜΑ 9

Με αρκετές διακυμάνσεις και η πορεία των Ιδίων Κεφαλαίων για την τράπεζα, διαμορφώσανε τον δείκτη αποδοτικότητας των καθαρών κερδών προ φόρων προς τα Ίδια Κεφάλαια, ο οποίος κινήθηκε πτωτικά (με εξαίρεση το 2006 που αυξήθηκε σε σχέση με το 2005). Συγκεκριμένα από 29,4% που ήταν το 2006 το 2010 έπεσε στο 1,03% και το 2011 ο δείκτης ήταν αρνητικός (-806,45%).

Αλλά και ο δείκτης καθαρών κερδών προ φόρων προς το σύνολο του Ενεργητικού είχε ανάλογη σχεδόν πορεία. Το 2006 ο δείκτης ήταν 1,53% και μειωνόταν ως το 2008 (0,59%), για το 2009 έγινε μια προσπάθεια ανάκαμψης (0,84%) αλλά η αρνητική κερδοφορία οδήγησε τον δείκτη το 2011 στο -8,66%.

**ΠΙΝΑΚΑΣ 15: ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ
ALPHA**

ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	467.407	716.034	613.641	395.403	567.706	45.755	- 4.781.819
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΜΕΤΑ ΦΟΡΩΝ	377.870	502.293	457.006	334.238	428.657	- 56.309	- 3.842.666
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	1.951.437	2.435.836	2.740.217	2.369.349	4.775.572	4.430.498	592.944
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	41.849.246	46.768.61	54.039.13	66.738.17	67.848.57	63.770.895	55.196.949
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	24.201.139	28.237.69	35.267.87	42.189.27	41.810.75	39.919.035	36.152.015
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	19.301.646	20.372.54	23.334.88	33.816.09	35.258.04	31.233.710	23.749.193
ΚΑΘΑΡΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟΚΟΥΣ	982.190	1.140.884	1.227.658	1.350.506	1.344.212	1.350.881	1.353.554
ΕΣΟΔΑ	1.949.093	2.946.121	3.493.751	4.540.946	4.038.992	3.306.811	3.561.133
ΕΞΟΔΑ ΕΚΤΟΣ ΤΟΚΩΝ	637.660	708.737	806.336	881.706	944.020	897.954	854.780
ΚΕΡΔΟΦΟΡΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	39.532.053	44.569.67	51.632.06	64.200.44	64.283.99	60.101.554	53.292.016
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	39.349.896	43.962.61	51.217.50	63.438.02	64.406.92	60.015.963	50.255.424
ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	19,36%	20,62%	16,68%	14,11%	8,98%	-1,27%	-648,07%
ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	0,90%	1,07%	0,85%	0,50%	0,63%	-0,09%	-6,96%
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ/ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	23,95%	29,40%	22,39%	16,69%	11,89%	1,03%	-806,45%
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ/ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	1,12%	1,53%	1,14%	0,59%	0,84%	0,07%	-8,66%
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ/ (ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ+ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ)	1,07%	1,47%	1,05%	0,52%	0,74%	0,06%	-7,98%
ΚΑΘΑΡΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ	2,48%	2,56%	2,38%	2,10%	2,09%	2,25%	2,54%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΕΣΟΔΩΝ	32,72%	24,06%	23,08%	19,42%	23,37%	27,15%	24,00%

ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ							
	1,62%	1,61%	1,57%	1,39%	1,47%	1,50%	1,70%

Η αποδοτικότητα των Ιδίων Κεφαλαίων αλλά και του Ενεργητικού ήταν ανάλογη με αυτή που διαμορφώθηκε πριν την αφαίρεση των φόρων, έτσι συγκεκριμένα ο πρώτος δείκτης το 2005 ήταν 19,36% και με μια μικρή αύξηση το 2006 (20,62%) τα επόμενα έτη πέφτει σταδιακά στο -1,27% το 2010 (αφού ζημίες είχε η τράπεζα και για αυτό το έτος μετά την αφαίρεση των φόρων) και το 2011 ο δείκτης ήταν αρνητικός -648,07%. Ο δεύτερος δείκτης της αποδοτικότητας του Ενεργητικού το 2006 ήταν 1,07% και το 2009 διαμορφώθηκε στο 0,63% ενώ το 2010 και 2011 ήταν -0,09% και -6,96% αντίστοιχα.

Οι χορηγήσεις της τράπεζας ALPHA προς τους πελάτες της μέχρι το 2008 είχαν αυξητική τροχιά και σχεδόν διπλασιάστηκαν στην πάροδο των τεσσάρων χρόνων (από 24,2δισ € σε 42,2δισ €). Τα επόμενα έτη όμως φθίνουν και το 2011 οι χορηγήσεις ήταν 36,2δισ €. Χαμηλότερες των χορηγήσεων, καθ' όλη την επταετία, οι καταθέσεις μέχρι το 2009 αυξάνουν και μάλιστα από το 2007 στο 2008 η αύξηση ήταν ιδιαίτερα σημαντική από 23,3δισ σε 33,8δισ €, ενώ από το 2009 και μετά και αυτές μειώνονται και το 2011 φθάνουν σχεδόν στα επίπεδα του 2007, δηλαδή 23,7δισ. € (γράφημα 14).

ΓΡΑΦΗΜΑ 10

Ο δείκτης των καθαρών κερδών προ φόρων προς το σύνολο των χορηγήσεων και καταθέσεων το 2005 ήταν 1,07% το 2006 έφτασε στο υψηλότερο σημείο του 1,47% και έπειτα μειώνεται σταδιακά και το 2010 ήταν οριακά πάνω από το μηδέν (0,06%) ενώ το 2011 ήταν αρνητικός -7,98%.

Τα καθαρά έσοδα από τόκους και το κερδοφόρο Ενεργητικό (που διαμορφώνουν τον δείκτη του καθαρού περιθωρίου επιτοκίου), με αυξητική πορεία σχεδόν τα πρώτα και με αύξηση των δευτέρων ως το 2009 και πτώση έπειτα, κρατούν τον δείκτη όλη την επταετία πάνω από το 2%. Συγκεκριμένα ο δείκτης το 2006 ήταν πάνω από 2,5% , το 2009 στο χαμηλότερο σημείο του 2,09% και το 2011 ανακάμπτει στο 2,54%.

Αρκετές οι διακυμάνσεις για τα έσοδα της τράπεζας ALPHA την εξεταζόμενη περίοδο, όπου από το 2005 έως το 2008 αυξάνονταν και μάλιστα υπερδιπλασιάστηκαν (από 1,9δισ σε 4,5δισ €). Ενώ τα επόμενα δύο έτη μειώνονται σε 3,3δισ το 2010 και για το 2011 αυξάνουν ξανά και διαμορφώνονται σε περίπου 3,6δισ €. Η πορεία των εξόδων εκτός των εξόδων για τους τόκους είχαν μια ομαλά αυξητική τάση από το 2005 έως το 2009 ενώ το 2010 και 2011 μειώθηκαν ελαφρά (γράφημα 15). Η συσχέτισή τους που δίνει τον δείκτη του κόστους των εσόδων το 2005 ήταν 32,72%, το 2008 19,42% και έπειτα αυξάνει ξανά ως το 2010 (27,15%) για να διαμορφωθεί τελικά το 2011 σε 24%.

ΓΡΑΦΗΜΑ 11

Ίδια η πορεία και του δείκτη του κόστους του Ενεργητικού με τον προηγούμενο δείκτη, ξεκινά από το 2005 με 1,62% και μειώνεται σταδιακά ως το 2008 (1,39%), ενώ τα έτη που ακολουθούν αυξάνει και το 2011 φθάνει στο υψηλότερο σημείο του 1,7%.

4.3.2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

Με τις χορηγήσεις όλη την επταετία να υπερβαίνουν τις καταθέσεις ο συγκεκριμένος δείκτης (χορηγήσεις/καταθέσεις), ως αναμενόμενο ήταν πάνω από την μονάδα. Ειδικότερα το 2005 ήταν 1,25 και αυξανόμενος σταδιακά το 2007 ήταν 1,51. Πτώση στο δείκτη παρατηρήθηκε τα δύο επόμενα έτη όπου το 2009 ήταν 1,19, ενώ έπειτα αυξήθηκε ξανά 1,28 και 1,52 για το 2010 και 2011 αντίστοιχα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 16: ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ALPHA

ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	24.201.139	28.237.691	35.267.874	42.189.278	41.810.755	39.919.035	36.152.015
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	19.301.646	20.372.543	23.334.888	33.816.094	35.258.048	31.233.710	23.749.193
ΣΥΝΟΛΟ							
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	41.849.246	46.768.612	54.039.136	66.738.174	67.848.576	63.770.895	55.196.949
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ/ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	1,25	1,39	1,51	1,25	1,19	1,28	1,52

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ/ ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	1,73	1,66	1,53	1,58	1,62	1,60	1,53
---------------------------	------	------	------	------	------	------	------

Για την τράπεζα ALPHA ο δείκτης του συνόλου του Ενεργητικού προς το σύνολο των χορηγήσεων ήταν το 2005 1,73, το 2006 1,66 και το 2007 1,53. Για τα επόμενα δύο χρόνια ο δείκτης αυξάνει (το 2009 ήταν 1,62) και ακολουθεί ξανά πτώση για το 2010 και 2011 όπου και ήταν 1,53.

4.3.3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΕΦΑΛΙΑΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ

Όπως φαίνεται και από το γράφημα 16, η πορεία των Ιδίων Κεφαλαίων της τράπεζας ALPHA ήταν ελαφρά αυξητική ως το 2007, με μια μικρή πτώση το 2008, ακολούθησε μια απότομη άνοδος το 2009 (από 2,4δς το 2008 σε 4,8δς το 2009). Και ενώ το 2010 τα Ίδια Κεφάλαια μειώθηκαν κατά 345εκ. € για το 2011 η πτώση ήταν ραγδαία και οδήγησε τα Ίδια Κεφάλαια στα 593εκ. €.

ΓΡΑΦΗΜΑ 12

Ο πρώτος δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας της συγκεκριμένης τράπεζας (Ίδια Κεφάλαια/Ενεργητικό) είχε διάφορες αυξομειώσεις την επταετία. Οι δύο σημαντικότερες ήταν από το 2008 στο 2009 όπου αυξήθηκε από 3,55% σε 7,04% και το 2010 στο 2011 όπου όμως η πορεία ήταν αντίστροφη και ο δείκτης μειώθηκε από 6,95% σε 1,07%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 17: ΑΡΘΘΟΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ALPHA

ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΣΥΝΟΛΟ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	1.951.437	2.435.836	2.740.217	2.369.349	4.775.572	4.430.498	592.944
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	41.849.246	46.768.612	54.039.136	66.738.174	67.848.576	63.770.895	55.196.949
ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	24.201.139	28.237.691	35.267.874	42.189.278	41.810.755	39.919.035	36.152.015
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	19.301.646	20.372.543	23.334.888	33.816.094	35.258.048	31.233.710	23.749.193
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ/ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	4,66%	5,21%	5,07%	3,55%	7,04%	6,95%	1,07%
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ/ ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	8,06%	8,63%	7,77%	5,62%	11,42%	11,10%	1,64%
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ/ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ	10,11%	11,96%	11,74%	7,01%	13,54%	14,18%	2,50%

Ανάλογη και η πορεία των δύο επόμενων δεικτών της κεφαλαιακής επάρκειας της τράπεζας ALPHA. Συγκεκριμένα ο δείκτης Ιδίων Κεφαλαίων προς τις χορηγήσεις μειώθηκε από το 2006 8,63% στο 5,62% το 2008 και το 2009 διπλασιάστηκε και έφτασε το 11,42%. Έπειτα μειώθηκε οριακά όπου το 2010 ήταν 11,1% ενώ το 2011 έπεσε απότομα στο 1,54%.

Αλλά και ο δείκτης των Ιδίων Κεφαλαίων προς τις καταθέσεις, παρά το γεγονός ότι είναι ελαφρά μεγαλύτερος από τον προηγούμενο, από το 2006 έως το 2008 μειωνόταν (από 11,96% σε 7,01% αντίστοιχα), το 2009 σχεδόν διπλασιάστηκε (13,54%). Ενώ το 2011 είχε μια μεγάλη πτώση από 14,18% που ήταν το 2010, έφτασε στο 2,5%.

4.3.4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Με τις προβλέψεις αλλά και τα καθαρά λειτουργικά έσοδα να έχουν αρκετές διακυμάνσεις την επταετία ο αντίστοιχος δείκτης παρουσίασε αρκετές αυξομειώσεις. Το 2005 ήταν 17,62% και πέφτοντας τα δύο επόμενα έτη έφτασε στο 12,26%. Το 2008 αυξήθηκε στο 28,42% ενώ την επόμενη χρήση ξανά έπεσε στο 26,54%. Αυξητική ήταν η πορεία του το 2010 αλλά ιδιαίτερα το 2011 όπου διαμορφώθηκε στο 331,42%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 18: ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ALPHA

ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	231.536	219.505	194.587	495.382	532.300	758.198	5.685.460
ΚΑΘΑΡΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	1.314.108	1.622.877	1.587.084	1.743.073	2.005.848	1.660.845	1.715.495
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	41.849.246	46.768.612	54.039.136	66.738.174	67.848.576	63.770.895	55.196.949
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ/ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	17,62%	13,53%	12,26%	28,42%	26,54%	45,65%	331,42%
ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ/ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	0,55%	0,47%	0,36%	0,74%	0,78%	1,19%	10,30%

Αλλά και ο τελευταίος εξεταζόμενος αριθμοδείκτης (προβλέψεις προς Ενεργητικό) της τράπεζας ALPHA είχε σημαντικές διακυμάνσεις την επταετία. Πτώση είχε από το 2005 έως το 2007 (0,55% και 0,36% αντίστοιχα) ενώ τα έτη που ακολουθούν αυξάνει αλλά με διαφορετικούς ρυθμούς. Έτσι την μικρή αύξηση από το 2008 στο 2009 (0,74% και 0,78% αντίστοιχα) ακολούθησε η αύξηση του δείκτη σε 1,19% το 2010 και ακόμα μεγαλύτερη το 2011 σε 10,3%.

4.5. ΣΥΓΚΡΙΣΗ

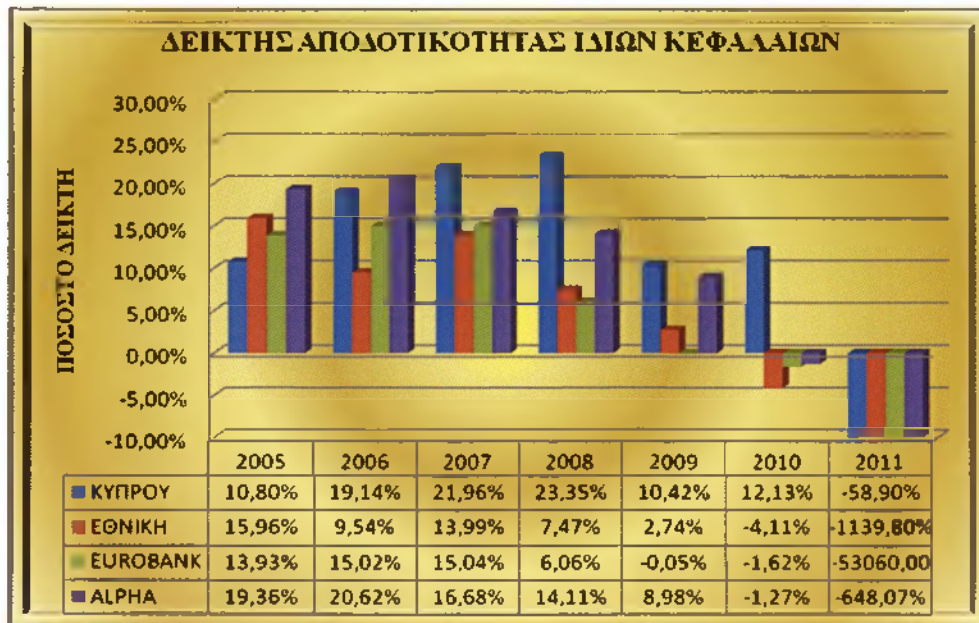
Τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την χρηματοοικονομική ανάλυση των τεσσάρων εξεταζόμενων τραπεζών, στο συγκεκριμένο κεφάλαιο θα ομαδοποιηθούν ανά δείκτη για το σύνολο των τραπεζών για την αξιολόγηση της απόδοσής τους συγκεντρωτικά.

4.5.1. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ (ROE)

Με τον συγκεκριμένο δείκτη αποκαλύπτεται η αποδοτικότητα των Ίδιων Κεφαλαίων που έχει επενδύσει η κάθε τράπεζα. Στην ουσία αποκαλύπτεται πόσο σωστά χρησιμοποιούνται τα Ίδια Κεφάλαια για την επίτευξη των στόχων της τράπεζας (επίτευξη κέρδους) μετά την αφαίρεση της φορολογίας. Είναι φανερό πως για την ύπαρξη ευημερίας και ανάπτυξης σε μια τράπεζα ο

δείκτης θα πρέπει να κινείται σε όσο το δυνατό υψηλότερα επίπεδα, αντίθετα ο χαμηλός δείκτης αποκαλύπτει προβλήματα.

ΓΡΑΦΗΜΑ 13

Για την χρήση του 2005 η τράπεζα με την υψηλότερη αποδοτικότητα των Ίδιων Κεφαλαίων ήταν η ALPHA με ποσοστό δείκτη 19,36%, έπεται η Εθνική όπου ο δείκτης πλησιάζει το 16%, ενώ τον χαμηλότερο δείκτη ROE τον είχε η τράπεζα Κύπρου (10,8%). Την επόμενη χρονιά, 2006 παρατηρείται μια σημαντική αύξηση στην αποδοτικότητα των Ίδιων Κεφαλαίων της τράπεζας Κύπρου που φθάνει στο 19,14% την δεύτερη καλύτερη απόδοση μετά την τράπεζα ALPHA (20,62%), ενώ τον χαμηλότερο δείκτη τον είχε η Εθνική με ποσοστό 9,54%.

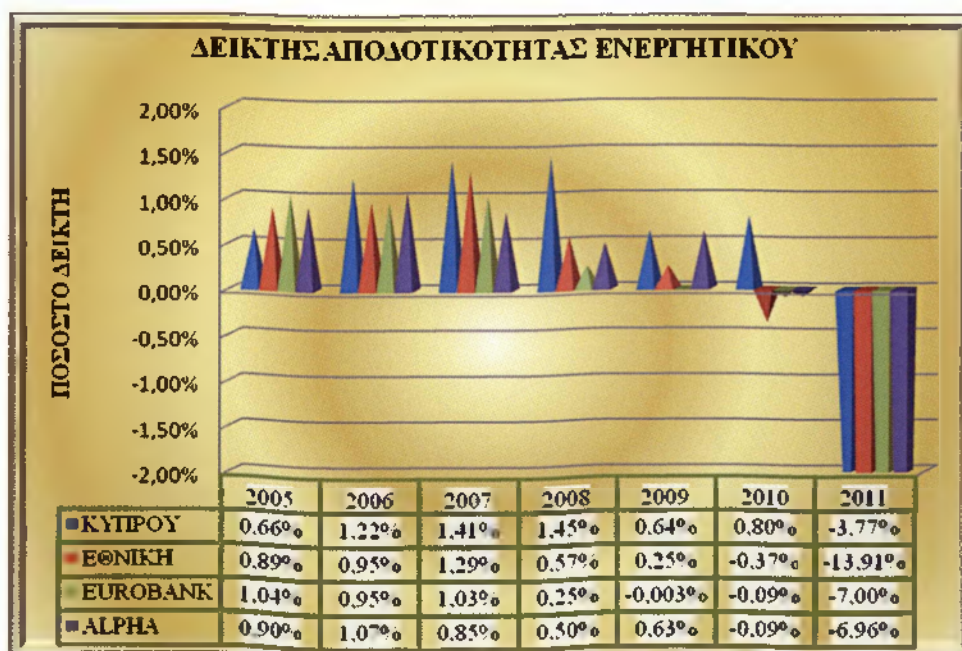
Για τα επόμενα δύο έτη η τράπεζα Κύπρου εμφανίζει συνεχώς ανοδική πορεία στην αποδοτικότητα των Ίδιων Κεφαλαίων και το 2008 ο εν λόγω δείκτης φθάνει στο 23,35%. Αντίθετη η πορεία του δείκτη για την ALPHA όπου πέφτει στο 14,11% το 2008, ενώ η Eurobank παρά το γεγονός ότι το 2007 είχε οριακή αύξηση του δείκτη το 2008 έπεσε στο 6,06% (την χαμηλότερη τιμή εκ των τεσσάρων τραπεζών για το συγκεκριμένο έτος). Πτώση του δείκτη υπήρξε και στην Εθνική παρά την προσπάθεια ανάκαμψης που παρατηρήθηκε το 2007 (13,99%), αφού το 2008 ήταν στο 7,47%.

Το 2009 η μείωση της αποδοτικότητας των Ίδιων Κεφαλαίων και για τις τέσσερις τράπεζες είναι εμφανής. Ενώ η τράπεζα Eurobank εμφανίζει ζημιές και ο δείκτης είναι οριακά κάτω από το μηδέν (-0,05%). Για το επόμενο έτος εξαίρεση στον κανόνα η τράπεζα Κύπρου η οποία βελτιώνει την αποδοτικότητα των Ίδιων Κεφαλαίων της και ο δείκτης αυξάνει στο 12,13%. Αντίθετα για τις υπόλοιπες τράπεζες η ύπαρξη ζημιών διαμορφώνει τον δείκτη σε αρνητικά επίπεδα και συγκεκριμένα στην ALPHA ο δείκτης ήταν στο -1,27%, στην Eurobank -1,62% και στην Εθνική -4,11%.

Τέλος για το 2011 η ύπαρξη αφενός ζημιών για όλες τις τράπεζες αλλά και τα αρνητικά Ίδια Κεφάλαια αποκαλύπτουν σημαντικά προβλήματα σε κάποιους τομείς των τραπεζών και ο συγκεκριμένος δείκτης βρίσκεται σε ιδιαίτερα υψηλά αρνητικά επίπεδα.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (ROA)

Ο δείκτης αυτός μετρά την αποδοτικότητα των συνολικά επενδυμένων κεφαλαίων της τράπεζας. Δηλαδή το πόσο αποτελεσματικά η τράπεζα διαχειρίζεται τους πόρους που έχει στην κατοχή της για την δημιουργία καθαρών κερδών.

ΓΡΑΦΗΜΑ 14

Για το 2005 την καλύτερη διαχείριση των πόρων της έκανε η τράπεζα Eurobank, της οποίας ο δείκτης αποδοτικότητας Ενεργητικού ήταν 1,04%. Στα ίδια σχεδόν επίπεδα στον συγκεκριμένο τομέα είναι η Εθνική και η ALPHA με τους δείκτες να είναι στο 0,89% και 0,90% αντίστοιχα. Ενώ την χαμηλότερη αποδοτικότητα του Ενεργητικού είχε η τράπεζα Κύπρου με ποσοστό 0,66%. Την επόμενη χρήση βελτίωση σημείωσαν όλες οι τράπεζες πλην της Eurobank που η αποδοτικότητα της ήταν 0,95%, ποσοστό ίδιο με αυτό της Εθνικής. Την αμέσως μεγαλύτερη αποδοτικότητα για την συγκεκριμένη χρονιά είχε η τράπεζα ALPHA (1,07%) ενώ την καλύτερη η Κύπρου με ποσοστό 1,22%.

Το 2007 την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της είχε η τράπεζα Κύπρου (1,41%), ακολουθούν η Εθνική και η Eurobank με ποσοστά 1,29% και 1,03% αντίστοιχα και τέλος η ALPHA 0,85%. Το 2008 η αποδοτικότητα όλων των τραπεζών σημείωσε πτώση εκτός της τράπεζας Κύπρου που αυξήθηκε στο 1,45%. Ενώ την χαμηλότερη απόδοση για την συγκεκριμένη χρήση είχε η Eurobank 0,25%. Την ίδια πτωτική πορεία συνέχισε και την επόμενη χρονιά και μάλιστα το 2009 η ύπαρξη ζημιών για την τράπεζα οδήγησε τον δείκτη σε αρνητικό πρόσημο -0,003%. Ενώ η τράπεζα Κύπρου και η ALPHA βρίσκονταν στα ίδια σχεδόν επίπεδα 0,64% για την πρώτη και 0,63% για την δεύτερη. Η Εθνική είχε αποδοτικότητα Ενεργητικού 0,25% για το 2009.

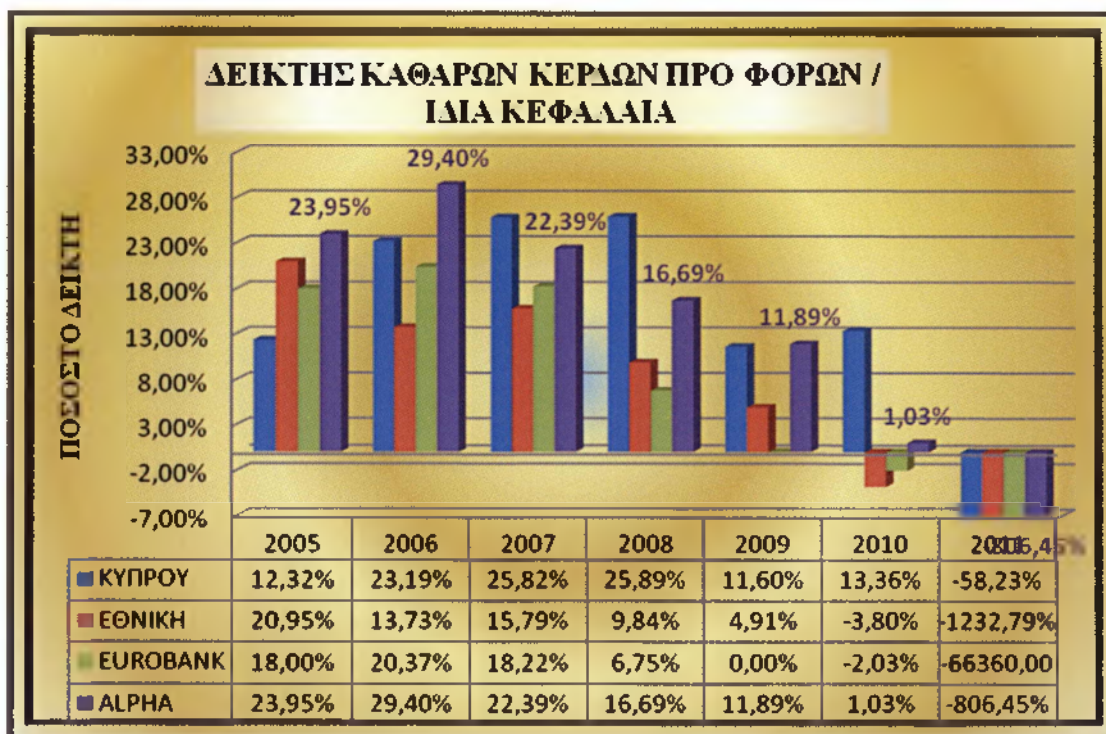
Το 2010 η τράπεζα Κύπρου αύξησε την αποδοτικότητά της και ο συγκεκριμένος δείκτης έφθασε το 0,80%, ενώ οι υπόλοιπες είχαν αρνητικό δείκτη. Ειδικότερα η Eurobank και η ALPHA -0,09% και η Εθνική -0,37%. Το 2011 όλες οι εξεταζόμενες τράπεζες είχαν ζημιές και ο υπολογισμός του δείκτη έδειξε αρνητικά αποτελέσματα. Συγκεκριμένα για την Κύπρου -3,77%, για την ALPHA -6,96%, για την Eurobank -7% και τέλος για την Εθνική -13,91%.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ / ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Ο δείκτης καθαρών κερδών προ φόρων προς τα Ίδια Κεφάλαια δείχνει τον βαθμό αποτελεσματικότητας χρήσης των Ίδιων Κεφαλαίων πριν την

επιβολή της φορολογίας. Υψηλές τιμές στον συγκεκριμένο δείκτη αντανακλούν αποτελεσματική διοίκηση στην χρήση των κεφαλαίων των μετόχων, αλλά και πιθανό μια γενικότερη ευνοϊκή οικονομική συγκυρία.

Η αποδοτικότητα των Ιδίων Κεφαλαίων προ φόρων για τις τέσσερις τράπεζες εξετάζεται ανά χρήση και τα δεδομένα που προκύπτουν είναι τα ακόλουθα. Το 2005 την καλύτερη αποδοτικότητα είχε η τράπεζα ALPHA με τιμή στον συγκεκριμένο δείκτη 23,95%. Ακολουθεί η Εθνική με ποσοστό 20,95, έπεται η Eurobank (18%), ενώ τελευταία σε απόδοση για αυτή τη χρονιά είναι η Κύπρου (12,32%). Για το 2006 η εικόνα του δείκτη βελτιώθηκε για τις τρεις τράπεζες με την ALPHA να φθάνει στο 29,40%, την Κύπρου να σημειώνει την μεγαλύτερη άνοδο 23,19% και την Eurobank να είναι στο 20,73%. Ενώ ο δείκτης για την Εθνική τράπεζα μειώθηκε στο 13,73% το 2006.

ΓΡΑΦΗΜΑ 15

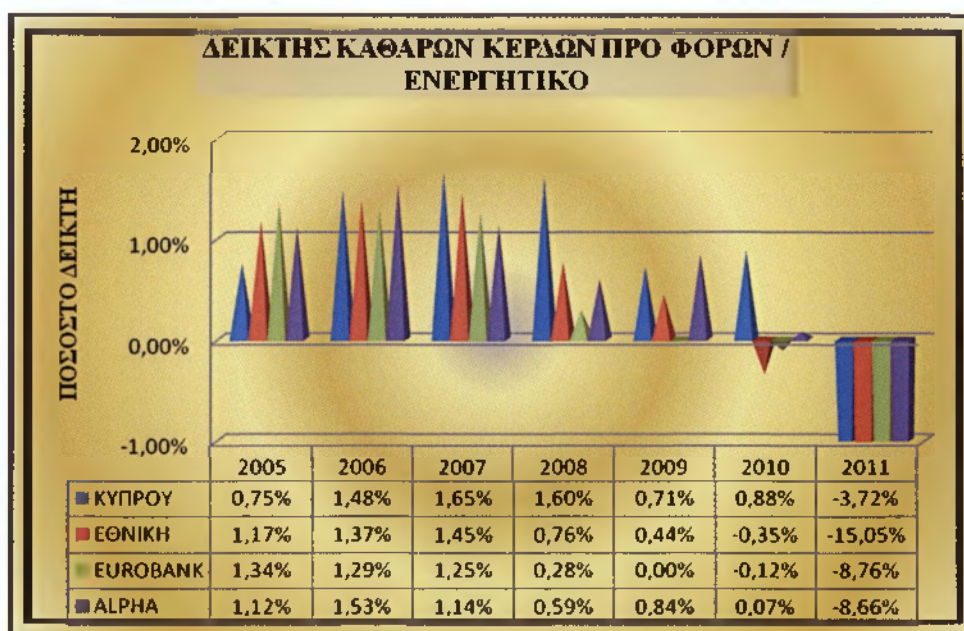
Το 2007 οι τράπεζες που είχαν αύξηση στον συγκεκριμένο δείκτη ήταν η Κύπρου που έφθασε στο 25,82% και της Εθνικής στο 15,79%. Αντίθετα πτώση του δείκτη είχαν η Eurobank και η ALPHA με ποσοστά 18,22% και 22,39% αντίστοιχα. Για το 2008 η μόνη τράπεζα που μπόρεσε να διατηρήσει την αποδοτικότητα των Ιδίων Κεφαλαίων της προ φόρων στα ίδια περίπου

επίπεδα με την προηγούμενη χρήση ήταν η τράπεζα Κύπρου. Για τις υπόλοιπες τράπεζες υπήρξε μείωση, με μεγαλύτερη αυτή της Eurobank της οποίας ο δείκτης έπεσε στο 6,75%.

Το 2009 ο δείκτης της Eurobank ήταν μηδενικός ενώ της Κύπρου και της ALPHA ήταν περίπου στο ίδιο επίπεδο 11,60% και 11,89% αντίστοιχα. Με ζημίες το 2010 οι δύο εκ των τεσσάρων τραπεζών διαμορφώνουν τον δείκτη κάτω από τη μονάδα για την Eurobank -2,03% και την Εθνική -3,8%. Τη συγκεκριμένη χρήση ο δείκτης της ALPHA ήταν οριακά πάνω από την μονάδα (1,03%), ενώ μόνο της Κύπρου σημείωσε αύξηση και έφθασε στο 13,36%. Τέλος το 2011, μια άσχημη χρονιά για τις εξεταζόμενες τράπεζες με την ύπαρξη ζημιών για όλες, οδηγούν τον δείκτη καθαρών κερδών προ φόρων προς τα Ίδια Κεφάλαια σημαντικά κάτω από το μηδέν.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ / ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Η αναλογία των καθαρών κερδών προ φόρων προς το Ενεργητικό απεικονίζει την αποδοτικότητα των περιουσιακών στοιχείων που η τράπεζα χρησιμοποιεί για την επίτευξη κέρδους. Χαμηλή η κερδοφορία και για τις τέσσερις τράπεζες τα πέντε πρώτα εξεταζόμενα έτη ενώ τα δύο τελευταία οι χρήσεις ήταν ζημιογόνες.

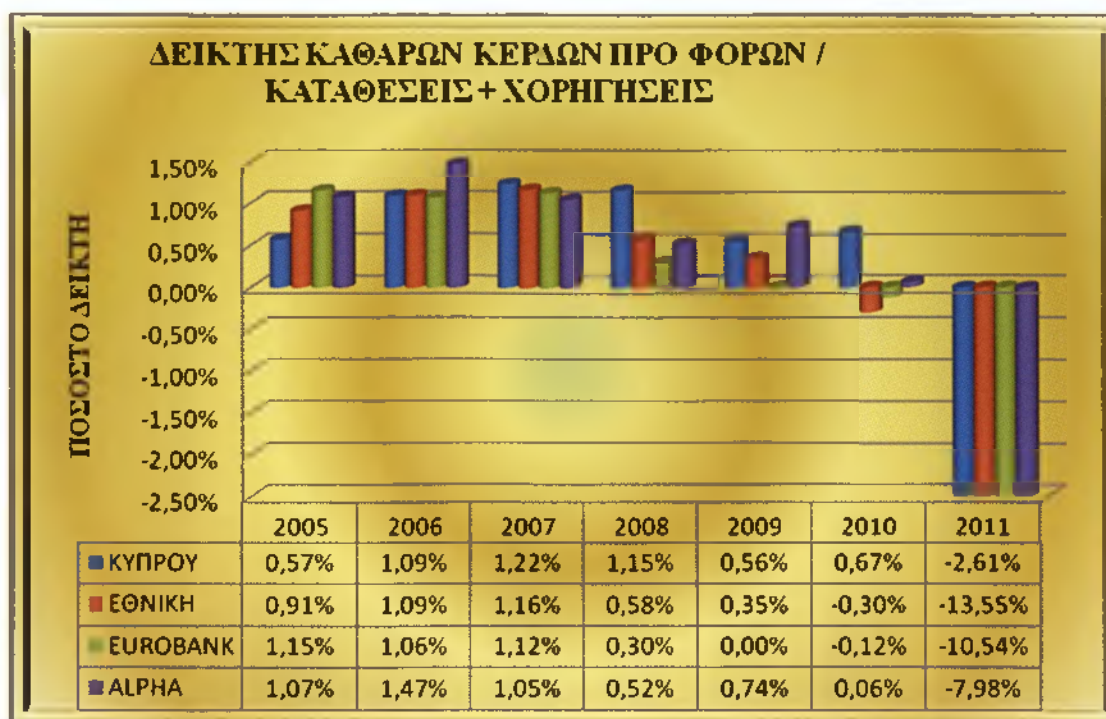

ΓΡΑΦΗΜΑ 16

Ειδικότερα τα τρία πρώτα έτη όλες οι τράπεζες είχαν βελτίωση στην αποδοτικότητα του Ενεργητικού πριν την επιβολή του φόρου και συγκεκριμένα τους μεγαλύτερους ρυθμούς αύξησης του δείκτη είχε η τράπεζα Κύπρου που από 0,75% το 2005 έφθασε στο 1,65% το 2007. Το 2008 ο δείκτης είχε καθοδική πορεία για όλες τις τράπεζες με σημαντικές μειώσεις ιδιαίτερα για την Eurobank που έπεσε στο 0,28%, ενώ μόνο η Κύπρου μπόρεσε να διατηρηθεί στα επίπεδα περίπου που ήταν την προηγούμενη χρήση. Το 2009 ο δείκτης παρουσίασε ανάκαμψη στην τράπεζα άλφα με τιμή 0,84% την υψηλότερη για τις τέσσερις τράπεζες, ενώ μειώθηκε περαιτέρω για τις υπόλοιπες. Οι ζημιές που είχαν το 2010 η Εθνική και η Eurobank έκαναν το δείκτη να πέσει σε αρνητικά επίπεδα και συγκεκριμένα στο -0,35% και -0,12% αντίστοιχα. Ο δείκτης της ALPHA ήταν οριακά πάνω από το μηδέν 0,07% ενώ η αποδοτικότητα του Ενεργητικού της τράπεζας Κύπρου αυξήθηκε στο 0,88%. Το 2011 ήταν μια ζημιογόνα χρήση για όλες τις τράπεζες και ο δείκτης ως αναμενόμενο κινήθηκε κάτω από το μηδέν με την χειρότερη επίδοση αυτή της Εθνικής της οποίας ο δείκτης ήταν -15,05%.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΘΑΡΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ / ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ + ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Οι δύο εκ των κυριότερων πηγών εσόδων για μια τράπεζα είναι οι χορηγήσεις και οι καταθέσεις της, οι οποίες σε συνάρτηση με τα καθαρά κέρδη προ φόρων δίνουν σημαντικές πληροφορίες για την αποδοτικότητα.

ΓΡΑΦΗΜΑ 17

Τα πρώτα έτη η Eurobank ενώ είχε την υψηλότερη αποδοτικότητα το 2005 1,15%, την διατήρησε στα ίδια σχεδόν επίπεδα μέχρι το 2007. Ενώ για τις υπόλοιπες τράπεζες ήταν μια περίοδος βελτίωσης του δείκτη, ο οποίος το 2007 ξεπερνούσε την ποσοστιαία μονάδα. Τα επόμενα τρία χρόνια ήταν μια εποχή με μεγάλες διακυμάνσεις του συγκεκριμένου δείκτη. Ενώ το 2011 οι ζημιές των τραπεζών έριξαν τον δείκτη στο -2,61% για την τράπεζα Κύπρου, στο -7,98% για την ALPHA, στο -10,54% για την Eurobank και στο -13,55% για την Εθνική.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΘΑΡΟΥ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΕΠΙΤΟΚΙΟΥ

Ο δείκτης καθαρού περιθωρίου επιτοκίου υπολογίζεται από το καθαρό εισόδημα της τράπεζας από τόκους σε σχέση με το κερδοφόρο Ενεργητικό της. Ως κερδοφόρο Ενεργητικό ορίζονται τα στοιχεία εκείνα της τράπεζας που της αποφέρουν έσοδα από τόκους και μερίσματα. Έτσι υπολογίζονται οι λειτουργικές της δραστηριότητες με το εισόδημα από τόκους.

Καθ' όλη την επταετία ο δείκτης για τις τρεις τράπεζες ξεπερνά το 2%, ενώ εξαιρείται η Eurobank που τα τελευταία τέσσερα έτη ο δείκτης πέφτει κάτω από τις δύο ποσοστιαίες μονάδες. Ειδικότερα την καλύτερη απόδοση από όλες τις τράπεζες τα επτά έτη την είχε η τράπεζα Κύπρου το 2006 όπου ο δείκτης ήταν 3,16%, ενώ την χαμηλότερη η Eurobank το 2009 με ποσοστό 1,36%.

ΓΡΑΦΗΜΑ 18

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η πορεία του δείκτη για την Κύπρου που ενώ το 2008 και 2009 παρουσιάζει κάμψη, τα επόμενα έτη δείχνει να αποκαθιστά την αποδοτικότητα των λειτουργικών δραστηριοτήτων της. Ίδια είναι και η κατάσταση για τις υπόλοιπες τράπεζες μόνο που ο συγκεκριμένος δείκτης σε αυτές ήταν σε χαμηλότερα επίπεδα.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΕΣΟΔΩΝ

Ο συγκεκριμένος δείκτης που υπολογίζεται από τα έξοδα της τράπεζας (πλην των εξόδων των τόκων) προς τα συνολικά έσοδα από τις τραπεζικές εργασίες, αποτυπώνει την ικανότητα της τράπεζας για συμπίεση των εξόδων με στόχο την δημιουργία υψηλότερου κέρδους. Εύκολα κατανοητό είναι πως ένας υψηλός δείκτης δείχνει χαμηλή κερδοφορία για την τράπεζα.

ΓΡΑΦΗΜΑ 19

Αξιοσημείωτη είναι η προσπάθεια τόσο της τράπεζας Κύπρου όσο και της άλφα που με διάφορες διακυμάνσεις την επταετία κατάφεραν να βελτιώσουν τον δείκτη από την έναρξη της εξεταζόμενης περιόδου (30,5% και 32,72% αντίστοιχα για το 2005) ως το τέλος της (24,71% και 24% αντίστοιχα για το 2011). Αντίθετα για τις τράπεζες Εθνική και Eurobank ο δείκτης πραγματοποιεί διακυμάνσεις αλλά το 2011 πολλαπλασιάζεται και εκτοξεύεται στο 310,77% για την πρώτη και 517,29% για την δεύτερη.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Τα έξοδα εκτός των τόκων προς το κυκλοφορούν Ενεργητικό δίνουν το αποτέλεσμα του συγκεκριμένου δείκτη ο οποίος δείχνει σε τι ποσοστό το άμεσα διαθέσιμο Ενεργητικό της τράπεζας μπορεί να καλύψει τα έξοδα της. Εκτός της χρήσης του 2011, οι υψηλότερες τιμές του δείκτη παρατηρούνται στην τράπεζα Κύπρου το 2005 (1,82%) και το 2006 (1,70%), ενώ οι χαμηλότερες στην Eurobank το 2008 1,01% και το 2009 με ποσοστό 0,94%.

ΓΡΑΦΗΜΑ 20

Ενώ το 2011 ο δείκτης για τις τράπεζες Κύπρου και ALPHA, αν και αυξημένος από τις προηγούμενες χρήσεις, παραμένει κάτω του 2%, για τις Eurobank και Εθνική φθάνει το 9,85% και 16,3% αντίστοιχα.

4.6. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ / ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Για την επίτευξη καλύτερης ρευστότητας μιας τράπεζας ο συγκεκριμένος δείκτης θα πρέπει να είναι όσο το δυνατό χαμηλότερος. Αντίθετα ένας αυξημένος δείκτης ενέχει τον κίνδυνο η τράπεζα να μην μπορεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της.

Η τράπεζα Κύπρου είναι η μοναδική τράπεζα από τις εξεταζόμενες που τα επτά έτη ο δείκτης δεν ξεπέρασε την μονάδα, δηλαδή το συνολικό ύψος των χορηγήσεων δεν ξεπέρασε το συνολικό ύψος των καταθέσεων που είχε και συγκεκριμένα οι χαμηλότερες τιμές σημειώθηκαν το 2005 με 0,57 και 2006 με 0,63. Στον αντίποδα η τράπεζα ALPHA της οποίας ο δείκτης όλα τα έτη

ήταν πάνω από την μονάδα, της οποίας οι υψηλότερες τιμές ήταν το 2005 με 1,73 και 2006 με 1,66 ενώ τα επόμενα έτη παρατηρείται μια εικόνα βελτίωσης.

ΓΡΑΦΗΜΑ 21

Μετά την τράπεζα Κύπρου τις χαμηλότερες τιμές είχε η Εθνική για την οποία ο δείκτης μέχρι το 2008 ήταν κάτω από τη μονάδα (2005-0,66 και 2008-0,98), το 2009 οι χορηγήσεις ήταν ίσες με τις καταθέσεις, ενώ τα επόμενα έτη 2010 και 2011 ο δείκτης ήταν 1,11 και 1,2 αντίστοιχα.

Ενώ η τράπεζα Eurobank κατά την εξεταζόμενη περίοδο δεν είχε σημαντικές διακυμάνσεις (πλην της χρήσης του 2011) και ο δείκτης της κινήθηκε κοντά στην μονάδα. Μέχρι το 2009 οι χορηγήσεις προς τους πελάτες της ήταν ελαφρά χαμηλότερες από τις καταθέσεις ενώ το 2010 και 2011 ο δείκτης ήταν πάνω από την μονάδα με τιμές 1,07 και 1,34 αντίστοιχα.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ / ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

Η τράπεζα κατακρατεί κάποια ποσά σε σχέση με τα δάνεια που χορηγεί, η αναλογία αυτή αποτυπώνεται από τον δείκτη συνολικό Ενεργητικό προς σύνολο χορηγήσεων. Υψηλές τιμές στον συγκεκριμένο δείκτη φανερώνουν μια τράπεζα με χαμηλό κίνδυνο αλλά χωρίς υψηλή αποδοτικότητα.

Για όλη την εξεταζόμενη περίοδο ο δείκτης για τις τράπεζες κινείται μεταξύ της μιάμιση μονάδας και των δυόμισι. Συγκεκριμένα για την τράπεζα

Κύπρου η υψηλότερη τιμή παρατηρήθηκε το 2005 (2,08), ενώ η χαμηλότερη το 2011 (1,52). Στην διάρκεια του χρόνου ο δείκτης και της Εθνικής τράπεζας και της ALPHA έχει φθίνουσα σε γενικές γραμμές πορεία. Μόνο ο δείκτης της τράπεζας Eurobank ξεκινά από 1,72 και αυξάνει ως το 2009 στο 2,38 με μια μείωση το 2011 στο 2,10.

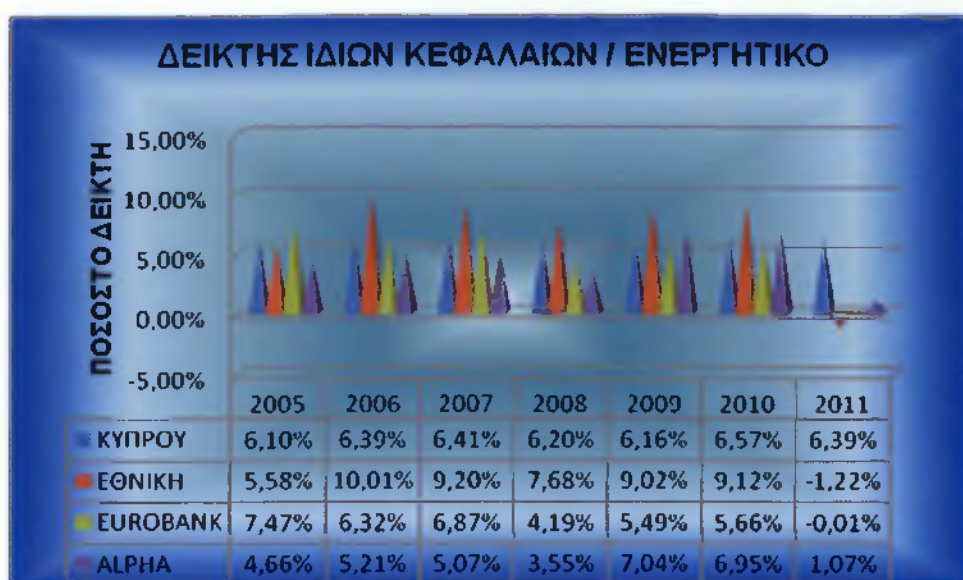

ΓΡΑΦΗΜΑ 22

4.6.1. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ / ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Ο συγκεκριμένος δείκτης αποκαλύπτει το ποσοστό που κατέχουν τα Ίδια Κεφάλαια της τράπεζας σε σχέση με το σύνολο των κεφαλαίων. Μια τράπεζα με υψηλά Ίδια Κεφάλαια μπορεί ευκολότερα να ανταπεξέλθει σε περιόδους κρίσης και δεν χρειάζεται να προσφύγει εύκολα σε ξένη χρηματοδότηση.

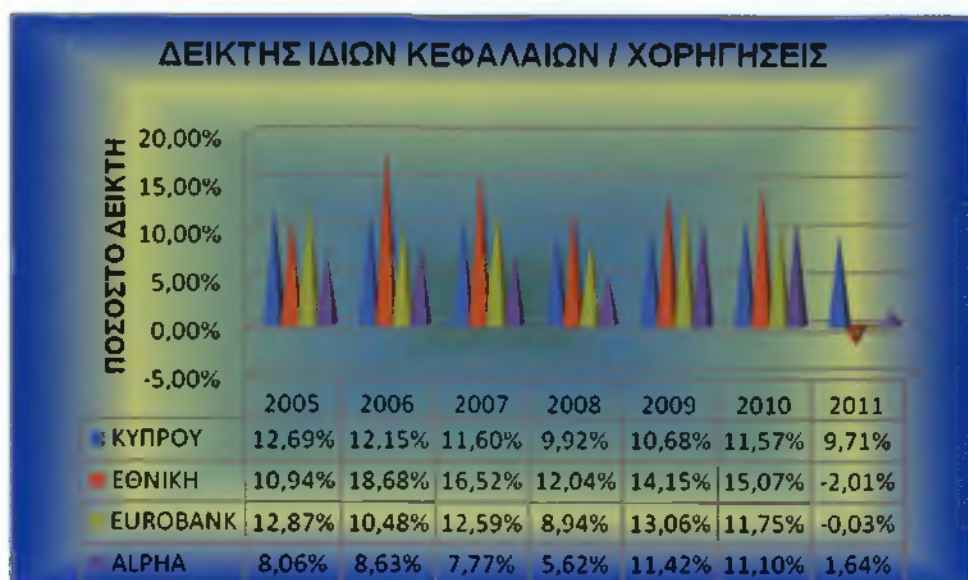
ΓΡΑΦΗΜΑ 23

Ο δείκτης Ιδίων Κεφαλαίων προς το Ενεργητικό μόνο της τράπεζας Κύπρου είχε αυξητική γενικά τάση, ο οποίος το 2005 ήταν 6,10% και έχοντας διάφορες διακυμάνσεις το 2010 ήταν στο υψηλότερο σημείο του 6,57% ενώ το 2011 μειώθηκε στο 6,39%. Για τις υπόλοιπες τράπεζες οι αυξομειώσεις ήταν περισσότερο έντονες την επταετία. Η Εθνική από το 2005 με τον δείκτη στο 5,58% την επόμενη χρήση σχεδόν τον διπλασίασε (10,01%), ενώ τα τέσσερα επόμενα έτη κινήθηκε λίγο πάνω από το 9% (με εξαίρεση το 2008 που ήταν 7,68%), για την χρήση του 2011 κατέληξε σε αρνητική καθαρή θέση.

Ο δείκτης για την Eurobank και την ALPHA με αρκετές διακυμάνσεις το 2011 για την πρώτη κατέληξε σε αρνητικά Ίδια Κεφάλαια (0,01%), ενώ για την δεύτερη λίγο πάνω από τη μονάδα (1,07%).

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ / ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

Ο εν λόγω δείκτης δείχνει σε πιο βαθμό τα Ίδια Κεφάλαια καλύπτουν τις χορηγήσεις, ενώ όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης τόσο καλύτερη η κεφαλαιακή επάρκεια της τράπεζας.

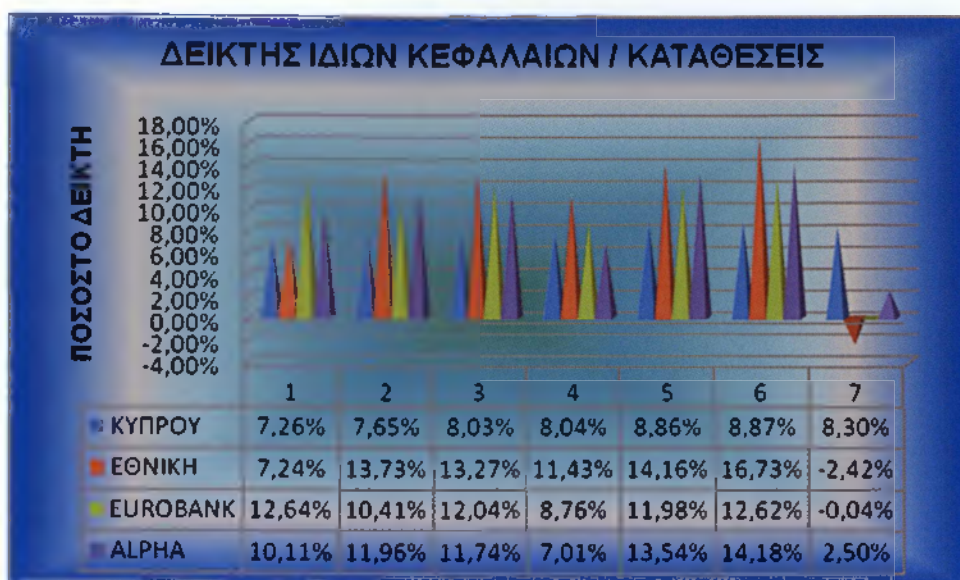

ΓΡΑΦΗΜΑ 24

Η Εθνική τράπεζα έχει τον συγκεκριμένο δείκτη σε υψηλότερα επίπεδα την επταετία με εξαίρεση την χρήση του 2011 της οποίας τα ίδια Κεφάλαια την χρονιά αυτή ήταν αρνητικά. Μάλιστα το 2006 ο δείκτης ήταν ο υψηλότερος που υπήρξε στο σύνολο των τραπεζών (18,68%). Στην τράπεζα Κύπρου με αρκετές διακυμάνσεις και μια γενικότερα φθίνουσα πορεία, το ποσοστό του δείκτη από την αρχή της περιόδου που ήταν 12,69% στο τέλος της εξεταζόμενης περιόδου δεν είχε μεγάλη μείωση (9,71%). Αντίθετα ο δείκτης για την τράπεζα Eurobank και ALPHA από το 2005 έως το 2010 παρά τις συνεχείς αυξομειώσεις, το 2011 δεν μπόρεσε να κρατηθεί στα ίδια επίπεδα και σημείωσε μεγάλη πτώση. Για την πρώτη τράπεζα ο δείκτης το 2011 ήταν -0,03% ενώ για την δεύτερη 1,64%.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ / ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Η σχέση των Ιδίων Κεφαλαίων προς τις καταθέσεις που εκφράζεται με την μορφή ποσοστού, αποκαλύπτει σε τι ποσοστό τα ίδια Κεφάλαια καλύπτουν τις καταθέσεις. Ένα υψηλό ποσοστό παρέχει μεγαλύτερη ασφάλεια στους καταθέτες.

ΓΡΑΦΗΜΑ 25

Χαμηλά τα ποσοστά και αυτού του δείκτη για το σύνολο των τραπεζών. Για τις τράπεζες Εθνική και ALPHA παρά τις διακυμάνσεις την περίοδο 2005 με 2010 ο δείκτης είχε ανοδική πορεία (ενώ το 2010 παρουσίασε την υψηλότερη τιμή όλων 16,73%), αλλά το 2011 έπεσε ραγδαία, για την πρώτη σε αρνητικά επίπεδα -2,42% ενώ για την δεύτερη στο 2,50%. Ο δείκτης για την Eurobank τα έξι από τα επτά έτη είχε μια σχετικά σταθερή πορεία αλλά το 2011 και για αυτή ο δείκτης έπεσε οριακά κάτω από το μηδέν (-0,04%). Μόνο για την τράπεζα Κύπρου ο δείκτης είχε μια γενικά μικρή αλλά αυξητική τάση, η οποία δεν είχε σημαντικές αυξομειώσεις και οι τιμές του κινήθηκαν στα πλαίσια μιας ποσοστιαίας μονάδας (μεταξύ 7,26% και 8,86% το υψηλότερο ποσοστό για την τράπεζα) και διατήρησε τα ίδια επίπεδα για το 2011.

4.6.2. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ / ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΣΟΔΑ

Ο δείκτης αυτός σε ποιο ποσοστό τα λειτουργικά έσοδα της τράπεζας προβλέπονται, ενώ ένας υψηλός δείκτης αποκαλύπτει κακή πορεία για την τράπεζα.

Τα τρία πρώτα εξεταζόμενα έτη τα ποσοστά του δείκτη είναι χαμηλά για το σύνολο των τραπεζών. Συγκεκριμένα το 2007 ήταν η καλύτερη χρήση για

όλες τις τράπεζες, με την καλύτερη στο δείκτη της Κύπρου 5,11%, της Εθνικής 9,66%, της Eurobank 16,67% και της ALPHA 12,26%. Από την επόμενη χρονιά ο δείκτης αρχίζει να αυξάνει με διαφορετικούς όμως ρυθμούς για κάθε τράπεζα.

ΓΡΑΦΗΜΑ 26

Έτσι παρά το γεγονός ότι μέχρι το 2010 η τράπεζα Κύπρου είχε τον δείκτη σε συγκρατημένα επίπεδα το 2011 ο δείκτης εκτινάχθηκε στο 164,18%. Όμως και οι τράπεζες Εθνική και ALPHA από το 2008 έως το 2010 είχαν αύξηση στο ποσοστό του δείκτη, το 2011 ο δείκτης έφθασε στο 147,72% για την πρώτη τράπεζα και στο 331,42% για την δεύτερη. Μόνο ο δείκτης για την τράπεζα Εθνική όλο το χρονικό διάστημα κρατήθηκε σε επίπεδα κάτω της αναλογίας 1:1 για τις προβλέψεις προς τα λειτουργικά έσοδα.

ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΗΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ / ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

Όσο περισσότερο αυξάνουν οι προβλέψεις σε μια τράπεζα με σταθερό ή με μειούμενο το Ενεργητικό της τόσο επιδεινώνεται η ποιότητα στο Ενεργητικό της με αντίκτυπο στην αποδοτικότητάς της.

ΓΡΑΦΗΜΑ 27

Ανάλογη ο πορεία του συγκεκριμένου δείκτη με αυτή του προηγούμενου. Έτσι μέχρι το 2007 ο δείκτης παρουσιάζει σταδιακή μείωση για τις εξεταζόμενες τράπεζες, με το ποσοστό του δείκτη να μην ξεπερνά τη μισή ποσοστιαία μονάδα για καμία τράπεζα (το υψηλότερο ποσοστό για την Eurobank με 0,5%, ακολουθεί η ALPHA με 0,36%, η Εθνική με 0,35% και η Κύπρου με την καλύτερη απόδοση 0,17%). Από το 2008 ο δείκτης αυξάνει σταδιακά για όλες τις τράπεζες. Συγκεκριμένα από το 2010 ο δείκτης είναι πάνω από τη ποσοστιαία μονάδα για τις τρεις τράπεζες, Εθνική, Eurobank και ALPHA με ποσοστά 1,08%, 1,21% και 1,19% αντίστοιχα. Μόνο η τράπεζα Κύπρου το 2010 έχει το συγκεκριμένο δείκτη στο 0,81%, ο οποίος όμως το 2011 έφτασε στο 5,66%. Για την Εθνική και ALPHA το 2011 ο δείκτης αυξήθηκε σημαντικά και διαμορφώθηκε σε ποσοστά 3,90% και 10,30% αντίστοιχα (το μεγαλύτερο ποσοστό της επταετίας).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ένα βασικό συμπέρασμα που προκύπτει από τη παρούσα εργασία είναι ότι οι πέντε ελληνικές τράπεζες που αναλύονται – παρ' όλη τη σύντομη σχετικά περίοδο δραστηριοποίησης τους και επέκταση τους στη βουλγάρικη οικονομία έχουν καταγράψει σημαντικά μεγέθη και καταλαμβάνουν ένα μεγάλο μέρος του τραπεζικού συστήματος της χώρας. Αυτό είναι αποτέλεσμα τόσο των εξαγορών και συγχωνεύσεων (Πειραιώς, Eurobank), όσο και της δυναμικής επέκτασης στην εγχώρια αγορά. Από την ανάλυση των βασικών οικονομικών στοιχείων των πέντε ελληνικών τραπεζών που δραστηριοποιούνται στη Βουλγαρία, προκύπτει η δυναμική ανάπτυξη αυτών, καθώς και η σημαντική παρουσία τους στο βουλγάρικο τραπεζικό σύστημα.

Η εκτίμηση της κερδοφορίας και αποδοτικότητας των πέντε ελληνικών τραπεζών που δραστηριοποιούνται στη Βουλγαρία, διαμορφώνονται σε ικανοποιητικά επίπεδα. Συγκεκριμένα οι αντίστοιχοι αριθμοδείκτες διαμορφώνονται σε καλύτερα επίπεδα από ότι οι αντίστοιχοι του συνόλου των τραπεζών για την τριετία 2004-2006. Ενώ για το διάστημα 2007-2010 οι αντίστοιχοι δείκτες υπολείπονται από τους αντίστοιχους του συνόλου του τραπεζικού συστήματος. Αυτό είναι αποτέλεσμα κυρίως της δυναμικής επέκτασης των συγκεκριμένων τραπεζών στη βουλγάρικη αγορά, η οποία ανακόπηκε από την παγκόσμια οικονομική κρίση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Kyriazopoulos G., Petropoulos D., (2011) «How the cross border mergers and acquisitions of the Greek banks in the Balkan area improve the course of profitability, efficiency and liquidity indexes of them? » 8th AFE Samos Greece
2. Petropoulos D., Kyriazopoulos G., (2010) «Profitability, efficiency and liquidity of the Co-operative banks in Greece» ICOAE Athens.
3. Vasiliou D., Financial Management Patra 1999.
4. Co-operative banks in Greece» ICOAE Athens.
5. Papoulias G. (2000) «Financial Management» Published by G. Papoulias, Athens
6. Δημοκρατία της Βουλγαρίας, (2004), "Οι ιδιωτικοποιήσεις στην Βουλγαρία"
http://www.invest.bg.government.bg/files/111413027_file.html (20-08-2005)
7. ΔΙΠΕΚ, (2009), "Επιχειρηματικός Οδηγός Βουλγαρίας".
http://www.dipek.gr/does/BusinessGuide_Bulgaria.2009.pdf. (18-07-2005)
8. ΔΙΠΕΚ, (2004), "Διασυνοριακή Εμπειρία"
http://www.dipek.gr/does/EL_BU/comm/04_B_Diasynoriaki%20empeiria.doc (18-07-2005)
9. Ευρωπαϊκή Ένωση, (2004), "The economical Profile of Bulgaria"
http://europa.eu.int/comm/enlargement/bulgaria/economical_profile.html. (18-07-2005)
10. InvestBulgaria Agency, (2004), "The preferred partner of investors seeking opportunities in Bulgaria"
http://www.investbulgariaagency.bg/files/1111477336_file.pdf (20-08-2005)
11. InvestBulgaria Agency, (2004), "Business Environment in Bulgaria"
<http://www.investbulgariaagency.bg/files/BusinessEnvironment/14/page.htm> (20-08-2005)
InvestBulgaria Agency, (2004), "Advantages, Hot Sectors in Bulgaria"
<http://www.investbulgariaagency.bg/files/hotsector/19741221/page.htm> (20-08-2005)

12. Πρεσβεία της Ελλάδος στη Σόφια, (2008), "Ενημερωτικό Δελτίο για την πορεία της βουλγαρικής οικονομίας και τις ελληνο-βουλγαρικές οικονομικές & εμπορικές σχέσεις"
[http://www.ebeth.gr/eb/down_studies%sc747%scBulgarian%20BN%20JAN %2005pdf.](http://www.ebeth.gr/eb/down_studies%sc747%scBulgarian%20BN%20JAN%2005.pdf) (04-02-2008)
13. Πρεσβεία της Ελλάδος στη Σόφια, (2008), "Ενημερωτικό Δελτίο για την πορεία της βουλγαρικής οικονομίας και τις ελληνο-βουλγαρικές οικονομικές & εμπορικές σχέσεις"
[http://www.ebeth.gr/eb/down_studies%sc747%scBulgarian%20BN%20FEB %2005pdf.](http://www.ebeth.gr/eb/down_studies%sc747%scBulgarian%20BN%20FEB%2005.pdf) (05-03-2008)
14. Πρεσβεία της Ελλάδος στη Σόφια, (2008), "Ενημερωτικό Δελτίο για την πορεία της βουλγαρικής οικονομίας και τις ελληνο-βουλγαρικές οικονομικές & εμπορικές σχέσεις"
[http://www.ebeth.gr/eb/down_studies%sc747%scBulgarian%20BN%20MAR %2005.pdf.](http://www.ebeth.gr/eb/down_studies%sc747%scBulgarian%20BN%20MAR%2005.pdf) (04-04-2008)
15. Πρεσβεία της Ελλάδος στη Σόφια, (2005), "Ενημερωτικό Δελτίο για την πορεία της βουλγαρικής οικονομίας και τις ελληνο-βουλγαρικές οικονομικές & εμπορικές σχέσεις"
[http://www.ebeth.gr/eb/down_studies%sc747%scBulgarian%20BN%20APR% 2005.pdf.](http://www.ebeth.gr/eb/down_studies%sc747%scBulgarian%20BN%20APR%2005.pdf) (03-05-2005)
16. Πρεσβεία της Ελλάδος στη Σόφια, (2005), "Ενημερωτικό Δελτίο για την πορεία της βουλγαρικής οικονομίας και τις ελληνο-βουλγαρικές οικονομικές & εμπορικές σχέσεις"
[http://www.ebeth.gr/eb/down_studies%sc747%scBulgarian%20BN%20MAY %2005.pdf.](http://www.ebeth.gr/eb/down_studies%sc747%scBulgarian%20BN%20MAY%2005.pdf) (04-06-2005)
17. Πρεσβεία της Ελλάδος στη Σόφια, (2005), "Ενημερωτικό Δελτίο για την πορεία της βουλγαρικής οικονομίας και τις ελληνο-βουλγαρικές οικονομικές & εμπορικές σχέσεις"
[http://www.ebeth.gr/eb/down_studies%sc747%scBulgarian%20BN%20JUN% 2005.pdf.](http://www.ebeth.gr/eb/down_studies%sc747%scBulgarian%20BN%20JUN%2005.pdf) (06-07-2005)
18. ΣΕΒΕ, (2010), "Η εξέλιξη της βουλγαρικής οικονομίας"
[http://www.seve.gr/does2/bulgariandevlopment/bul02641.htm.](http://www.seve.gr/does2/bulgariandevlopment/bul02641.htm)(12-08-2005)

19. ΣΕΒΕ, (2004), "Η ελληνική επιχειρηματικότητα στην Βουλγαρία"
<http://www.seve.gr/synedrio3/4.synedria/theodoropoylos.htm>. (12-08-2005)
20. Φαρμάκης, (2008), "Το επιχειρηματικό περιβάλλον της Βουλγαρίας και οι προοπτικές ανάπτυξης τα επόμενα χρόνια"
http://www.seve.gr/synedrio/_synedria_farmakis.htm. (12-08-2008)
21. Υπουργείο Εξωτερικών Ελλάδος, (2008), "Bulgaria: Investing chances and dangers" http://www.agora.mfa.gr/gicek/forumpolicy/europe_southeastern/balkans/bulgaria.htm (15-09-2008)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

Α.Ε.Π.: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

Α.Ξ.Ε. Άμεσες Ξένες Επενδύσεις

CEFTA: Central European Free Trade Agreement

ΔΙΠΕΚ: Διαβαλκανικό και Παρευξείνιο Επιχειρηματικό Κέντρο

Δ.Ν.Τ.: Διεθνές Νομισματικό Ταμείο

Ε.Ε.: Ευρωπαϊκή Ένωση

Κ.Τ.Β. Κεντρική Τράπεζα της Βουλγαρίας

ΣΕΒΕ: Σύνδεσμος Ελλήνων Βιομηχάνων Ελλάδος

Υ.Ο.Α.Π.: Υπηρεσία Οικονομικής Ανάλυσης και Προβλέψεων